

scripta sunt in libro verborum diez regum iuda: Sed et reliquias esse minatores qui remanserat in diebus asa pris eius abstulit de terra. Nec erat tunc rex constitutus in edom. Rex vero iosaphat fecerat classes in mari quod navigarent in ophir propter aurum. et ire non potuerunt: quod pars sunt in asyongaber. Tunc ait ochozias filius achab ad iosaphat. Vladi serui mei cum seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat dormiuntque cum patribus suis: et se pultus est cum eis in civitate dauid patris sui: regnauitque ioram filius eius per eo. Ochozias autem filius achab regnare cuperat super israel in samaria anno septuaginta iosa phat regis iuda: regnauitque super israel duobus annis. Et fecit malum in aspectu domini. et ambulauit in via patris sui et matris suae: et in via heroborum filii nabath: quod peccare fecit israel. Heruiuit quoque baal et adorauit eum: et irritauit dominum deum israel iurta omnia quod fecerat pater eius.

Primus liber Malachim. id est tertius regum explicit. Secundus liber Malachim. id est quartus regum Incipit.

Reuarica
tus est autem moab in israel: postquam mortuus est achab. **L**eciditque ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samaria et egrotauit: misitque nuncios dices ad eos: **I**te coelum siriace sol addira bel inde per ratiocinem quod currit: ita et inde legis custodiā excedes in latitudine desperabilem peccatorum cecidit. **V**bi quod dei plenum tereris: salutis remedium non inuenit. **L**o fugit et sicut rex impensis ad falsos deos video propheti eo ore corripit: et de eius morte vicina predicit. **O**chozias inde quoque maxime principes significat: quod vijs dedisti reveritate presequantur. **V**nus miserit principes et probasti ministros. et apprenderet ihesum sic.

Misit ad eum quinque. **Q**uinque genarum pessimo penitentia est: quo declarat remissio peccatorum. **I**udicis ergo nolentes christum tenere nec principem penitentem dicit ei: **Q**ui quinginta annos non dum habes: et abraam vidisti: et in futuro igne incenduntur. **P**ercivis quinquagenarium quod conuersus ad fidem trinitatis penitentie sacramentum cognovit: indulgentia meruit.

Quarti Regū

helyas dixit quinquagenario: Si homo dei sum descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descedit itaque ignis de celo et deuorauit eum et quinquaginta qui erant cum eo. Rursumque misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. Qui locutus est illi: Homo dei hec dicit rex: Festina descende. Respōdens helyas ait: Si homo dei ego sum descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descedit ergo ignis de celo: et deuorauit illum et quinquaginta eius. Iterum misit principem quinquagenarium tertium et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum venisset curuauit genua contra helyam. et p̄catus est eum et ait: Homo dei noli despicere aias meam et animam seruorum tuorum qui mecum sunt. Ecce descendit ignis de celo et deuorauit duos principes quinquagenarios primos. et quinque genos qui cum eis erant. Sed nunc obsecro ut miserearis anime meae. Locutus est autem angelus domini ad helyam dicens: Descende cum eo ne timeas. Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem et locutus est ei: Nec dicit dominus: Quia misisti nuncios ad consulendum beelzebub deum acharon. quasi non esset deus in israela quo possis interrogare sermonem: ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Mortuus est ergo iuxta sermonem domini quem locutus est helyas. et regnauit ioram frater eius pro eo: anno secundo ioram filii io-

C. - H.

saphat regis iudee. Non enim habebat filium. Reliqua autem verborum ochoz que opatus est. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel?

C. - II.

Factus est autem leuare vellet dominus heliam per turbinem in celum: ibant helyas et helysus de galgalis. Dixerunt helyas ad helisem: Sede hic: quod dominus misit me versus in bethel. Qui ait helisus: Vluit dominus et vivit anima tua. quod non debet liquam te. Unde descendisset bethel: egressi sunt filii prophetarum qui erant in bethel ad helisem. et dixerunt ei: Nunquid nosti: quod hodie dominus tolleret dominum tuum a te? Qui respondit: et ego noui: silete. Dixit autem helyas ad helisem: Sede hic quia dominus misit me in hiericho. Et ille ait: Vluit dominus et vivit anima tua. quia non derelinquat te. Unde venisset in hiericho. accesserunt filii prophetarum qui erant ibi ad helisem. et dixerunt ei: Nunquid nosti. quia hodie dominus tolleret dominum tuum a te? Et ait. Et ego noui: silete. Dixit autem ei helyas: Sede hic. quod dominus misit me versus ad iordanem. Qui ait: Vluit dominus et vivit anima tua. quod non derelinquat te. Ierunt igitur ambo pariter: et quinqaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt: qui et steterunt econtra longe. Illi autem ambo stabant super iordanem. Tulerunt helyas pallium suum et inuoluit illud. et percussit aq̄s. que dimisere sunt in utrāque partem: et transierunt ambo per siccus

Per turbinez. Turbo et validissimum ventus. rapui heliam in celum aei iiii. Unde volucres celi. ut in se cretae quandam terrenam regionem repente illum deponeret: ubi in magna iam carnis et spiritus quiete vineret. quousque in fine mundi mortis debitum soluat. Curris ignens quod raptus dicitur. angelique sunt virtutes. quarum opatione sublevata est. Sublevatio helyas ascensione domini significat: helyas in curru ascendit: quia homo purus auctoritate regnans alie non. Redemptor noster non curru: quod omnia fecerat. super omnia sua virtute cerebatur. In designacione ascensionis suae dominus prefiguratos et testes habuit. unum ante legem. alterum sub lege: ut quādus veniret ipse quod veraciter penetraret celos. Qui credentibus quoque carnis mundiciam largiretur et sub eo per incrementa temporum virtus castitatis ex crescere. Translatus namque est enoch per coitum generans et generatus. Raptus helyas tantum per coitum generans nec generatus.

Cfiat in me du
plex spiritus. Ille
lyal spiritu prophetali et
opatōne miraculorū
excellēter pollebat. ge
minā ergo gratiā quā
belisē in magistro vi
gere cognoscebat. sibi
tribui rogauit. Unde
pater q̄ non esse disci
pulus super magistrū
postulauit.

Ra. Fiducia petē
di accepta a dño ecclē
sia postulat duplēm
spūz xpī. et q̄ remissio
peccatorū idiget. qua
non eguit xpī. et mune
re virtutū quas ex ple
nitudine sua per spūm
sanctū tribuit xpī. qui
ascēdens in altū ca d.
c. dec. d. b. illis videli
cet qui spem suaz illo
ponunt. Hinc ē q̄ ait
si videris quando tol
lar a te. si oclōs fidei
aperieris. et cū possiōe
et resurreccōe etiā ascē
sionē mēa fideliter cre
dideris; petitionis tag
effectū cōsequeris.

Pallium helye.
Rab. Incarnatio ē p
quā leti flumin dirupit
nobisq̄ transitū ad vi
tā h̄parauit. Et helisē
post transitū helie reti
nuit. q̄ fidem incarna
tōis ecclesia post ascen
sionē xpī reseruant. p
quā p̄sentis vite flue
trāsire satagit. Iñ sicut
helisē nō nū iuoca
to nomine helie aquas
diviſit. ita ecclesia nū
p̄ invocatōem nomis
xpī. virtutes vias fa
cere nō potest. dēns ē
enī qui operat̄ i nobis
z velle z perficere.

Hec christus caput nostrū ad ecclesiā corp⁹ suū.
Luncz trāſiſſent. helyas dixit ad
belisēum: Postula q̄d vīl ut faciā
tibi anteq̄ tollar a te. Dixit q̄d heli
sus: Obsecro ut fiat in me duplex
spiritus tuus. Qui respondit: Rez
difficilem postulasti. Atamen si vi
deris me quādo tollar a te erit q̄d
petisti: Si autē nō videris. nō erit.
Luncz pergerent z incedentes ser
mocinarentur: ecce currus igneus
z equi ignei diuiserunt vitrungz: et
ascendit helyas p turbinem i celū.
Helysus autē videbat z clamabat
Pater mi pater mi currus israel z
auriga israel. Et non vidiſ eūz am
plius. Apprehenditq̄ vestimenta
sua z scidit illa in duas partes. Et
lenauit pallium helie q̄d ceciderat
ei. Reuersusq̄ stetit sup ripam ior
danis. z pallio helie q̄d ceciderat
ei p̄cessit aquas: que non sunt diui
se. Et dixit: Ubi est deus helie etiā
nunc? Percussitq̄ aquas. z diuise
sunt buc atq̄ illuc: z trāſiſ helisē.
Uidentes autē filii prophetarū qui
erant in hiericho econtra dixerunt
Requieuit spūs helie sup helisē.
Et venientes i occurſum eius ado
rauerunt eum. pni in terram. dire
rūtq̄ illi: Ecce cum seruis tuis sūt
qui quagita viri fortes. qui possūt
ire z querere dominū tuū: ne forte
tulerit eum spiritus dūi: z proiece
rit in uno montū aut in vnam val
liuz. Qui ait: Nolite mittere. So
gerūtq̄ eum donec acquiesceret z
diceret: Mittite. Et miserunt quin
quaginta viros: Qui cū quēſiſſent
tribus diebus nō inuenierunt: z re
uersi sunt ad eū. At ille habitabat

In hiericho z dixit eis: Nūquid nō
dixi vobis: nolite mittere? Dixerūt
quoq̄ viri ciuitatis ad helisēum.
Ecce habitatio ciuitatis hui⁹ opti
ma est. sicut tu ipse dñe perspicis:
sed aquę pessimę sunt. et terra steri
lis. At ille ait: Afferte mihi vas no
num: z mittite in illud sal. Qui cū
attulissent. egressus ad fontē aqua
rum. misit i illū sal. z ait: Hec di
cit dñs: Hanau aquas has: z nō
erit vltra in eis mors neq̄ sterili
tas. Hanat̄ ergo sunt aquę vsq̄
ad diem hanc iurta verbū helysei
q̄d locutus est. Ascendit autē inde
helisēus in bethel. Luncz ascende
ret per viaz pueri parui egressi sūt
de ciuitate. z illudebat ei dicentes
Ascende calue. ascende calue. Qui
cum resperisset vidit eos: et male
dixit eis in nomine dñi. Egressiq̄
sunt duo vrsi de saltu. et laceraue
runt ex eis quadraginta duos pue
ros. Abiit autē inde in montem car
meli: z ide reuersus ē in samariam

Mittite i illud
sal. Ili. Sal. i. sapien
tia in vase fictili. i. cor
pe hūano posita aq̄s
sanat. i. populos dulce
dine dilectōis z bono
rum operū per r̄pi icar
natōem fecundat.

Ascendit autē in
de helisēus. Isid.
Helisēus sal⁹ dñi. Is
est qui saluator vocat̄
cui illudunt indgi. q̄ i
caluarie loco ascensu
rus erat in crūcē. sed
xp̄us postq̄ ascēdit in
celos. sicut helisēus ascē
dit in bethel. i. dñm
dei. xl. secundo anno
imisit duos vrsos de
siluis gentium. vespas
ianū. s. et titum. q̄ eos
cruelē strage deiceat̄
ibiq̄ sanguis eorū effu
sus est: vbi dñmū
suspenderunt.

Ilius achab regnauit sup
israel in samaria: anno octauodeci
mo iosaphat regis iude. Regnauit
q̄d duodecim annis. z fecit maluz
coram dño: sed nō sicut pater eius
z mater: Tulit ei statuas baal quas
fecerat pater eius. Cleruntamē in
peccatis hieroboam filii nadab q̄
peccare fecit israel adhēſit: nec re
cessit ab eis. Horro mēſa rex mo
ab nutriebat pecora milia. et solue
bat regi israel cētum milia agnōrū
et centū milia arietū cū velleribus

Quarti Regū

C. III.

suis. **T**unq̄ mortu⁹ fuisset achab: p̄uaricatus est sedus qđ habebat cum rege israel. **E**gressus est igitur rex ioram in die illa de samaria. et recensivit vniuersum israel. misit qđ ad iosaphat regem inde dicens. **R**ex moab recessit a me: veni me cum contra eū ad prēlium. Qui respondit ascendā: **Q**ui me⁹ ē. tuus est. populus meus poplus tuus. et equi mei equi tui. **D**ixitq; Per quā viam ascendemus? **A**t ille respondit: Per desertum ydumeę. **P**errexerūt igit rex israel. et rex iuda. et rex edom: et circūierunt p̄ viā septem dierū: **N**ec erat aqua exercitui et iumentis quę sequebantur eos. **D**ixitq; rex isrl: **H**eu heu congregauit nos deus tres reges ut traderet in manu moab. **E**t ait iosaphat: **E**st ne hic p̄pheta domī vt deprecemur dñm per eum? **E**t respōdit vnuſ d e seruis regis isrl: **E**st hic heliseus filius saphat. qui fundebat aquā sup manus helyę. **E**t ait iosaphat: **E**st apud eū sermo dñi: **D**escēditq; ad eum rex israel et iosaphat rex iuda et rex edom. **D**ixit aut heliseus ad regē israel: **Q**uid mihi et tibi ē? **V**lade ad prophetas patris tui et matris tue. **E**t ait illi rex israel: **Q**uare cōgregauit dñs tres reges hos. ut traderet eos in manu moab? **D**ixit aut heliseus: **C**uius dñs exercituū in cuius con spectu: q si non vultū iosaphat regis iude erubescerem: nō atten dissem qđ te nec respexissez. **N**ūc aut adducite mihi psaltem. **T**unq; caneret psaltes: facta est super eū

manus dñi et ait: **D**ec dicit domi nus: facite alueum torrētis hui⁹ fossas et fossas: **D**ec enī dicit dñs: **N**on videbitis ventū neq; pluviā et alueus iste replebitur aquis et bi betis vos et familię vestre et iumēta vestra. **P**arūq; hoc est in cōspe ctu dñi. insuper tradet etiā moab i manus vestras. et p̄cutietis oēm ciuitatē munitam. et omnē vrbem electam. et vniuersum lignū fructi ferum succidetis. cūctosq; fontes aquarū obturabitis: et omnē agrū egregiū opietis lapidibus. **F**actū est igit manē qñ sacrificium offerri solet. et ecce aquę veniebant p̄ viā edom: et repleta est terra aq̄s. **U**niversi aut moabite audiebāt q ascē dissent reges ut pugnarēt aduersū eos: cōuocauerunt omnes q accin cū erant balteo desuper. et steterūt i terminis. **P**rimoq; mane surge tes. et orto iam sole ex aduerso aq̄rū viderunt moabite econtra aq̄s rubras quasi sanguinē. **D**ixerūtq; **S**anguis gladij est. **P**ugnauerūt reges contra se: et cēsi sunt mutuo. **N**ūc p̄ge ad prēdam moab. **P**er rereruntq; in castra israel. **P**orro consurgens israel percussit moab. **A**t illi fugarunt corā eis. **V**lenerūt igitur qui vicerant et percusserunt moab et ciuitates destruxerunt: et omnē agrum optimū. mittētes sin guli lapides repleuerunt. et vniuersos fontes aquarū obturauerūt. et omnia ligna fructifera succiderūt: ita ut muri tātū fīciles remanerēt. **E**t circūdata est ciuitas a fundib uarijs: et magna ex parte percussa.

Facite alueum
Ra. Propheta p̄lo siti fatigato. p̄ miracu lum cōsulit. et p̄p̄terē dicta consilium p̄ben fidelibus qualiter spi rituali doctrina aūm reficiant.

Fra. Fossas i alueo torrentis facit. qui p̄o funda mysteria in scri pturis q̄rit. Que abs q̄ pluviā et vento aq̄ rep̄ietur. q̄ sepe abiq̄ humano solatio sapi entia confert suis inne stigatoribus potentia divina. **V**nde iobes dicit: Non necesse ha betis ut aliq̄s vos do ceat. sicut vncio ei⁹ docet vos de omnib;. **V**nde bident hoēs et iumenta. i. doctrinam accipient ingeniosi et simplices.

Conuicione est hoc
Ra. Nō em sufficit ter nis dei. abdita myste ria scire: quin etiā de bent ea alijs p̄dicare. et contradicentes redar guere: quibus p̄missa ē certa de hoste victo ria. ut p̄cutiant omnē ciuitatem.

Conuicatem mu nitram. Ra. Conuicas secularis est prudēta i qua philosophi et he retici confidunt. hec p̄ p̄dicatores subuertē.

Lignū. Ra. Nō qđ facit fructū s̄z mor tiferū. qđ secuturo ex amine lucisculum: pabu lum fiet ignis eterni. Fontes aquarū obtu rantur. cū heresiarchē suis cōsequacibus per catholicos dānantur. Agri egregij lapidib; operiunt: cū venustas locūs hereticę et phi losophicę anathema, tis pondere obruitur. Remāt tanū muri fīciles. i. falsi ratiōes. que a fundibularijs. i. sanctis p̄dicatorib; ad nibilum rediguntur.

Rra. Ita philoso phi verbuꝫ crucis stūtū existimantes: ter dent passionem xp̄i. et ecclēsī martirū temētiā existimant.

Quarti Regū

Quod cum vidisset rex moab praeuiisse s. hostes: tulit secum septingentos viros qui educentes gladiis: ut irrumperet ad regē edom et non potuerunt. **A**rripiensq; filiū suū primogenitū qui regnaturus erat p eo. obtulit holocaustū super murū: et facta est idignatio magna in israel. **S**tatiq; recesserūt ab eo et reuersi sunt in terrā suam.

C. III.

Mulier quedā. **S**acra ecclesia dnoꝝ populorū i. iudaici et gentilis est mater: que prius ex puerō ope cōsentiendo callidi spūs persuasiōnī q̄si quendā peccati nūmū a credito acceptarāt: et duos q̄a in fide genuit amittere filios timebat. sed xp̄b̄s i. sacra scriptrū p̄ceptis obediens ex parvo qd habebat olei vacua vasa infūdit: q̄d dum ab vniuers ore doctoris parvū qd de amore diuinitatis multoꝝ vacue mentes hauriunt: exuberante ḡia vnguentoz dini ni amoris usq; ad sumnum replentur. et iam nūc multoꝝ corda q̄ prius fuerāt vacua vascula. vnguento spiritū plena sunt: que ex paucitate olei solummodo i fusa videbantur. **Q**d dñi alij atq; alij dñe et ab auditoribus fides accipit: erupta mulier id ē sancta ecclia sub creditori sui iam tebito nō teneat. **M**ulier que prophetaz ho sp̄to suscepit originē insinuat p̄fli israelitici ore fuit i patriarchis. **V**nde sicut ista hely sem p̄phetam: ita et illa dñm prophetarū hospitio suscepit. **N**ā abraam et sara tres viros suscepit et pauit.

Mulier autem quedam de vroribus prophetarū. clamabat ad helisē dicens: **S**eruus tuus vir me⁹ mortuus est: et tu nosti quia seruus tuus fuit timens dñm. **E**t ecce creditor venit. vt tollat duos filios meos ad seruientū sibi. **L**ui dixit helisēus: **Q**uid vis vt faciat tibi? **D**ic mihi quid habes i domo tua. **A**t illa dixit: **N**ō habeo aūilla tua quicq; in domo mea: nisi parū olei quo vngar. **L**ui ait: **V**lade et pete mutuo ab omib; vicinis tuis vasa vacua non pauca: et ingredere et claudere hostium tuū cū intrinsecus fueris tu et filii tui. et mitte inde in omnia vasa hec: et cū plena fuerint tolles. **I**uit itaq; mulier: et clausit hostium sup se et super filios suos. **I**lli offerebat vasa: et illa infundebat. **L**ung; plena fuissent vasa: dixit ad filiū suū: **A**ffer mihi adhuc vas. **E**t ille respōdit: **N**on habeo. **S**tetitq; oleum. **V**enit autē illa: et idicauit hominī dei. **E**t ille: **V**lade inquit vende oleum: et redde creditori tuo. **T**u autē et filii tui vinit de reliquo. **F**acta est autē quedā dies.

C. III.

et transibat helisēus per sunam ciuitatē. **E**rata autē ibi mulier magna quę tenuit eū ut comediceret panē. **L**ung; frequēter inde transiret: diuertebat ad eam ut comediceret panem. **Q**uē dixit ad virum suum: **A**nimaduerto q̄ vir dei sanctus ē iste: qui transit p̄ nos frequenter. **F**aciamus ergo ei cenaculū parvū et ponamus ei in eo lectulū et mensam et sellam et candelabrum: ut cū venerit ad nos maneat ibi. **F**acta est igitur dies quedam. et veniens divertit i cenaculū: et requieuit ibi. **D**ixitq; ad giezī puerū suū. **V**loca sunam item istam: **Q**ui cū vocasset eam. et illa stetisset coram eo. dixit ad puerum suū: **L**oquere ad eam: **E**cce sedule i omnibus ministrasti nobis. qd vis ut facias tibi? **N**un quid habes negocium. et vis ut loquar regi siue p̄ncipi militie? **Q**uē respōdit: **I**n medio populi mei habito. **E**t ait: **Q**uid ergo vult ut facias ei? **D**ixitq; giezī: **N**e queras. **F**ilium enī nō habet: et vir eius senex est. **P**recepit itaq; ut uocaret eam. **Q**uē cū uocata fuisset. et stetisset ad hostium. dixit ad eam: **I**n similia dñs ad abraā tge isto habebit sara filiū. tempore isto et in hac eadē hora si uita comes fuerit: habebis i utero filiū. **A**t illa respondit: **N**oli queso dñē mī vir dei: noli mentiri ancillę tuę. **E**t concepit mulier. et peperit filium in tempe et in hora eadē qua direrat helisēus. **C**reuit autē puer. **E**t cū esset quedā dies. et egressus esset ad patrē suū ad messores. ait patri suo: **C**aput meum doleo. **A**t ille dixit puerō: **T**olle et duc eū ad

Creuit autē puer. **R**a. **S**ic p̄fli israeliti cus postq; in egypto exterrit: et p̄ moysem i desertū eductus. dñi vocem audierat. q̄n lu mine sc̄e debuit illu strari. mor aio ad ydo latram recurrēs. mortuus est.

Quarti - Regū

Cat ille ait ad giezi. Ra. Num domi nus p moylen legē de dit. quasi p puerū vir gam misit sed puer p virginam. i. terrorē legis mortuū suscitare non valuit; qz lex neminez ad pfectū ducit. Ipse p se veniens sup cada uer sternitur; qz cum ī forma dei esset semet ipsū exinanivit formā serui ac. buc ī illuc te-

matrem suam. Qui cum tulisset et adduxisset eum ad matrē suam. posuit eum illa super genua sua vscq ad meridie; z mortuus est. Ascendit autē z collocauit eum sup lectu lum homis dei. z clausit hostium. z egressa vocavit virū suum z ait: Mitte mecum obsecro vnum de pu eris z asinā. vt excurrā vscq ad bo minem dei z reuertar. Qui ait illi: Quaz ob causam vadis ad eum? Dodie nō sunt kalendē neqz sab batum. Quę respondit: Vladam. Strauitqz asinā z p̄cepit puerō Mina z ppera. ne mibi moram fa cias ī eundo: z hoc age qd p̄cipio tibi. Profecta est igitur z venit ad virum dei in monte carmel i. h̄ vel de. vidisset eam vir dei econtra: ait ad giezi puerum suū. Ecce sunamitis illa. Vlade ergo in occursu ī eius. z dic ei: Recte ne agitur circa te et circa virum tuū z circa filiu ī tuū? Quę respondit: Recte. Lunqz ve nisset ad virum dei ī monte. appre bendit pedes eius. Et accessit giezi vt amoueret eam. Et ait homo dei Quidam illam. anima eius ī ama ritudine ē: z dñs celauit a me z nō idicauit mibi. Quę dixit illi: Nun quid petui filiu a dño meo? Nun quid nō dixi tibi ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge lumbos tuos. z tolle baculū meum ī manu tua: z vade. Si occurrerit tibi hō non salutes cum. z si salutauerit te quispiam nō respondeas illi: z po nes baculum meū sup faciē pueri. Porro mater pueri ait: Cuiuit do minus z viuit aia tua: nō dimittā

te. Surrexit ergo z secutus est eā. Hiez i autē p̄cesserat eos. z posue rat baculū super faciez f ucri: z nō erat vox neqz sensus. Reuersusqz est in occursu ī eius. z nunciauit ei dicens: Nō surrexit puer. Ingres sus est ergo helis̄us domū. z ecce puer mortuus iacebat ī lectulo ei? Ingressusqz helis̄us domū: clausit hostium sup se z puerum. z orauit ad dñm. Et ascēdit z incubuit sup puerū. posuitqz os suū sup os eius. z oculos suos sup oculos eius. et manus suas sup manus eius. z in curuauit se sup eum: z calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulauit in domo sc̄mel huc atqz il luc: z ascendit z incubuit super cū z oscitauit puer septies: aperuitqz oclos. At ille vocavit giezi. z dixit ei: Vloca sunamitē hanc. Quę vo cata ingressa est ad eum. Qui ait: Tolle filium tuū. Cenit illa z cor ruuit ad pedes eius: z adorauit sup terram. Culitqz filiu suū et egressa est. Et helis̄us reuersus est in gal t nō v̄cī panis. sed audiēdī verbū dñi. galam. Erat autē famēs in terra: et filii pphararuz habitabant coram eo. Dixitqz vni d̄ pueris suis: Po ne ollam grande: et coquē pulmē tum filijs pphatarum. Et egressus est vnu ī agrum. vt colligeret her bas agrestes. inuenitqz quasi vītē t i. cucurbitas agrestes. minores illis que in silvestrē. et collegit ex ea coloquin tardas agri. et impleuit palliu ī suū et reuersus concidit in ollam pul menti. Nesciebat enim quid esset. Infuderūt ergo socijs ut comedarent. Lunqz gustassent de coctione exclamauerūt dicentes: Mors in

ambulabat: qz z inde os z gentes ad eterna p fidem vocat. Sup mortuū septies spirat qz per ap̄tionēz diuini munera gratiā septiformis sp̄us in peccati more iacentibus aspi rat. Mors is quem terroris ḥga suscitare nō potuit: per amoris sp̄u puer ad vitam rediit.

Filiū propheta rū. Id ē. p̄dicatorū qui ambulant in lege dñi. z scruntur testi monia eius. in p̄sentia salvatoris sp̄ vnuū. **C**oncidit in ol lam. Qui littere legis intentus vel philolo phic studiosus amari tudinē de lege v̄l mor tiferū te pbis sumēs. Item sc̄et veritati enā gelice: z in olla cordis coquens. tale pulmētū hoc est documentū p̄ parat auditoribz suis. dicit ē ap̄ls littera o cedit: prudentia carnis mors ē: prudentia autē sp̄us vita. hoc scientes fideles mortem in olla clamant. sed farina in ollam mutatur; cū sc̄ia spiritualis in tale con dimentū intromittitur. vt exclusa amaritudine pastus sit salubris.

Cur aut quidā
ne de bal. **V.** Vir
iste ceterus est patrū qui
de balsalisa est. qz ter-
nārum ī confessione tri-
natis seruat. **B**alsa-
lisa enī terciū habens
interpretatur. **D**ic vir
viro dei panes primi-
tiari offert; cuz redem-
ptori gratia eius inspi-
ratus offert libros de
origine creaturārū cō-
positos. **O**ffert frumen-
tum nouū i pera; cū
nonum testamentū in
euangelij z apostolorū
scriptis profert. **I**ubet
beliseus noster mini-
stris. i. p̄dicatoribz ut
hec fideliū dispenset;
z de thesauro suo pfe-
rat noua z vetera. qz
mysteriū in euangelio
legimus in fractō e qz
z septem panū: vbi
satiatis turbis college-
runt duodecim cophi-
nos sine septē sporas
fragmento p. qz nullus
sacramēta scripture p
omnia capit: quin sibi
satiati supererit iuxta
verbū dñi.

C. - V.

Naaman. Gen-
tiles significat. virtute
bellorum principatum
gerētes ac rētē decore
fruētes. **N**ānaam
deus sū cōmotio eoꝝ
interpretat. vir fortis et
dives. sed leprosus: qz
qz potentiā regni
ac rerum abundannā
dominari videret. m
p eroem ydolatrie le
p fedus apparuit.

Morro de sīria
e fu la. **R.** Latrun
colli de lyria qd ē subli-
mitas egressi sunt: cuz
enpiditate ducti z di-
versis negotijs implicati
gentiles p totam terrā
vagabātur. **H**i de ter-
ra israel captiā dux-
runt: que de ppheta ī
israel testabatur. qz fa-
ma de israel p negotia-
tores gentiū translatā
ī toto orbe curiositatē
hoīm (quā vror naa-
man significat) verum
ppham z salvatore in
iudea manere patef-
cit. **A**udiens h̄ naamā
dño suo nūcianit. **C**ū
hi ad qz noticia verbi
puenit: his qz sibi p̄st
suggerit sāg spiritua-
lis magnitudinē. Mit-
tit rex syriꝝ litteras ad

olla vir dei. **E**t n̄ potuerū come-
re. **A** ille: **A**fferte iqt farinā. **L**uc
tulisset misit i olla. z ait: **I**nfundē
turbē vt comedat. **E**t n̄ fuit ap̄lius
quicqz amaritudinis in olla. **C**ur
aut quidā venit de balsalisa. de-
fērens viro dei panes primitiarū. et
vigiti panes hordeaceos: z frumē-
tum nouū in pera sua. **A** ille dixit
Da populo vt comedat. **R**espon-
ditqz ei minister eius. **N**ānū est
hoc. vt apponā corā centuz viris:
Rursum ille: **D**a ait populo vt co-
medat. **H**ec enī dicit dñs: **C**ome-
dent z supererit. **P**osuit itaqz coraz
eis: **Q**ui co mederūt z superfuerit in
x̄a verbū dñi.

C. - V.

Nāaman prin-
ceps militiē regis sīrię
erat vir magnū apud dñm suum
z honoratus. **P**er illum enī dedit
dominus salutē sīrię. **E**rat aut̄ vir
fortis z dives: sed leprosus. **P**or-
ro sīria egressi fuerāt latrunculi.
z captiuaz duxerant de terra israel
puellam paruulā. que erat in obse-
quio vroris naaman. **N**āq ait ad
dominā suam: **U**ltimā fuisse domi-
nus meus ad pphetam qui est in
samaria. pfecto curasset eum a le-
pra quā habet. **I**ngressus est itaqz
naaman ad dñm suum. z nūcianit
ei dicens: **S**ic z sic locuta est puel-
la sī terra israel. **D**ixitqz ei rex sīrię
Clade z mittam litteras ad regem
isrl. **Q**ui cū pfectus esset. z tulisset
secum decem talenta argenti z sex
milia aureos. z decem mutatoria
vestimentoꝝ: detulit litteras ad re-

gem israel in hēc verba: **T**um acce-
peris epistolā hanc: scito qz miseriꝝ
ad te naaman seruum meū: vt cu-
res eum a lepra sua. **L**unqz legisset
rex israel litteras: scidit vestimenta
sua z ait: **N**unquid deus ego sum
vt occidere possam z iuificare: qz
iste misit ad me vt curem hominēz
a lepra sua: **A**nimaduertite z vide-
te: quot occasioes querat aduer-
sum me. **Q**8 cuz audisset beliseus
vir dei scidisse videlicet regem isrl
vestimenta sua. misit ad eum dices:
Nquare scidisti vestimenta tua: **C**le-
niat ad me: z sciat esse pphetam in
israel. **C**lenit ergo naaman cū e qz
z curribus: z stetit ad hostium do-
mus belisei. **M**isitqz ad eū belisei
nūcianit dicens: **C**lade z lauare se-
pties i iordanē: z recipiet sanitates
caro tua atqz mūdaberis. **I**ra:us
naaman recedebat dicens: **P**uta
bam qz egredieretur ad me. z stans
inuocaret nomē domini dei sui. et
tangeret manu sua locum lepre: et
curaret me: **N**unquid nō meliores
sunt abana z pharphar fluuij da-
masci oībus aquis terre isrl: vt la-
uer i eis z munder: **T**um ergo ver-
tisset se z abiret indignans. accessē-
runt ad eum serui sui: z locuti sunt
ei: **P**ater z si rem grandem dixiss
tibi ppheta: certe facere debueras
Nāatomagis qz nūc dixit tibi la-
uare z mundaberis: **D**escendit et
lauit in iordanē septies iuxta ser-
monez viri dei. z restituta est caro
ei⁹ sicut caro pueri paruuli: z mun-
datus est. **R**eversusqz ad virū dei
cum vniuerso comitatu suo. venit

regem israel pro salute
serui. cū p̄matuſ gen-
tium audiens dñm esse
in israel salutē suo: um
p̄uidens legatōe mit-
tit in iudeam. vt p apō-
stolicam doctrinā sal-
uatoris fidem accipiat
Bñ cornelius de cesa-
rea in ioppe ad petrū
mittit. **R**ex scidit vesti-
menta sua: qz sacerdo-
tes scribz z pharisi-re-
ctores indeqz conside-
rantes vndiqz plebes
ad redemptōem cōne-
nire. qz blasphemiam
existimātes scandebat
vestimenta: scicū euan-
gelio princeps sacerdo-
tum fecit. **V**eniat ad
me. z sciat ē ppheta ī
israel. z domin⁹ quos
p̄scinuit hos z vocavit
z. **V**eniens gentilis
populus ad domū be-
lysi sanctā. s. ecclēsiā.
per nūcianit. enangeli-
cos p̄dicatores acce-
pit. vt se i iordanē se-
pties lauaret renāt ec-
qua z spiritu. Jorda-
nis baptisma significat
qz ī eo nobis salu: tor
baptismū cōscrevit.
Nāaman lauatoz ior-
danica respiciens sim-
plicatē significat iu-
dium. qui spiritualē
nō potuerū intelige-
re efficaciā. qz animal
homo nō percipit qz
sunt spiri⁹ dei. **H**enī
melior p̄filio ad man-
datū ppheticum p̄ sua
serunt: qz sp̄e domini⁹
minori reuelat qd me-
lins est: qm̄ p̄sonarū
accepto: deus nō est.
loto septies restituē
ē caro sīc pueri caro: qz
mundatus baptismō
per inuocatiōem sp̄is
septiformis quisqz ad
innocentis vite infan-
tiam redigitur. **Q**uia
in baptismō abrenun-
ciare satanē ac fidem
domini confiteri p̄cī
p̄mū negat se naa-
man ultra dijs litatu-
rum. soli per om̄ia teo-
seruitur. p̄te terre
sancte secum tollit: qz
baptizatos oportet do-
minici corporis p̄cipa-
tione cōfirmani.

Quarti Regū

C. VI.

Hec est catholica p̄fessio quoniam omnes dñi et stetit coraz eo et ait: **C**lerc scio q̄ gentium di a c f. non sit deus aliis in vniuersa terra: nisi tantum i israel. **O**bsecro ita q̄ ut accipias benedictioea seruo tuo. At ille respondit: **C**uius dominus ante quē sto: qz non accipiam. **C**ūq̄ vim faceret penitus nō acquieuit. **D**ixitq̄ naaman: **V**t vis. **S**ed obsecro concede mihi seruo tuo vt tollam onus duorum burdonum de terra. **N**on enī faciet seruus vltra holocaustum aut victimā diis alienis: nisi dño. **N**oc aut solum est de quo depreceris dñm pro seruo tuo. quādo ingredietur dñs me templū remmon ut adoret. et illo innitente super manum meā si adorauero in templo remmon adorante eo in eodem loco: vt ignoscat mihi dñs seruo tuo p̄ hac re. **Q**ui dixit ei: **V**ade in pace. **A**biit ergo ab eo electo tempore. **D**ixitq̄ giezī puer viri di: **P**epercit dñs meus naaman syro isti: vt nō acciperet ab eo quē attulit. **C**uius dominus: qz curram post eū. et accipiam ab eo aliqd. **E**t secutus ē giezī post tergum naaman. **Q**uem cū vidisset ille currente ad se. desiliuit de curru in occursum eius. et ait: **R**ecte ne sunt omia. **E**t ille ait **R**ecte. **D**ñs meus misericordia dices: **M**odo venerunt ad me duo adolescentes de monte ephraim ex filiis p̄phetarum. da eis talentū argenti: et vestes mutatorias duplices. **D**ixitq̄ naaman. **M**elius est ut accipias duo talenta. **E**t coegit eum. **L**igauitq̄ duo talenta argenti

in duobus fassis. et duplicitia vestimenta: et imposuit duobus pueris suis qui portauerūt coram eo. **C**ū q̄ veniss̄ iam yespi. tulit de manu eorū. et reposuit in domo: **D**imisit qz viros et abiit. **I**psa aut̄ igit̄ sus stetit coraz dño suo. **E**t dixit ei helis̄: **V**nde venis giezī? **Q**ui respondit: **N**on iuit seruus tuus quoquā. **A**tille ait: **N**ōne cormen̄ in presenti erat qn̄ reversus est hō de curru suo i occursum tui? **N**ūc igit̄ accepisti argentū et accepisti vestes. vt emas olineta et vineas et oues et boues et seruos et acillas. **S**ed et lepra naaman adh̄erebit tibi et semini tuo in sempiternuz. **E**t egressus ē ab eo leprosus q̄si nir.

C. VI.

Ixerunt aut̄ filii p̄phetarum ad helis̄: **E**cce locus in quo habitamus corā te angustus ē nobis. eamus usq̄ ad iordanem. et tollant singulide silua materias singulas: vt q̄dificemus nobis ibi domum ad habitationē. **Q**ui dixit: **I**te. **E**t ait vn̄ ex illis: **V**eni ergo et tu cum seruis tuis. **R**espondit: **E**go veniam. **E**t abiit cum eis. **C**unq̄ venissent ad iordanem. cedebant ligna. **A**ccidit h̄p̄s̄ i fructuosos argueret. sp̄anos icreparet. aut ut cum vn̄us materiali succidis et descendit. **I**sp̄us. **I**scoris. **I**p̄fido sperditur intelligentia cordis dissolutio negligetur. **I**caderet ferrū. **I**securis ē aquā. **E**xclamauitq̄ ille et ait: **H**eu heu heu domine mi. et hoc ipsū mutuo acceperam. **D**ixit aut̄ hō dei: **T**ibi cecidit. **A**tille monstra uit ei locū. **P**recidit ergo lignuz et m̄ sit illuc.

Accidit autē ut cū unus ma. luc. Ra. **C**ū ipios iudeos p̄ corpus ogata p̄senia xp̄i tanq̄ i fructuosa arbores cederet. vn̄ **E**cce securis ad radicē arbor̄ posita ē ab eis interueniente passione corpus ipsum defenit. qd̄ in sepultura depositū: tanq̄ ad manubrium spiritu redeunte reluxit.

Ra. **C**urādū valde est. ne intellectus ocio torpeat; ne in exercitatio opis. vicio elatiōnis evanescat.

Gregor mora. **F**errum in manubrio intellectus est. in corde. hoc ligna cedunt. cum prae agētes icrepant qd̄ dum fluxe agit. dñi lapsus vanq̄ glorię nō vitatur. ferrum ē aqua pdit. q̄ ex dissoluto ope intelligētia fatigatur. quē ad hoc datur vt dantis ante oculos et bona actōe restituitur. **V**n̄ sequit. **H**oc

Quarti Regū

eu hodie: et filium meum comedemus cras. **D**iximus ergo filium meum et comedimus. **D**ixit ei die altera: Da filium tuum ut comedamus eum: **N**on abscondit filium suum. **N**on cum audisset rex scidit vestimenta sua: et transibat per murum. **C**ludit oīs populus ciliū quo vester erat ad carnem intrinsecus. **E**t ait rex: **P**ec mibi faciat deus et hec addat: si steterit caput helisei filii saphat super eu hodie. **H**eliseus autem sedebat in domo sua: et senes sedebant cum eo. **P**remisit itaque virū. et anteque veniret nuncius: ille dixit ad senes. **N**unquid scitis quod miserit filius homicidē huc: ut præcidatur caput meum? **C**lide ergo ut cum venerit nuncius claudite hostium et non sinatis introire eu. **E**cce enim sonitus pedum domini eius post eu est. **A**d huc illo loquente eis: apparet nuncius qui veniebat ad eum et ait: **E**cce tantū malū a domino est: et quid amplius expectabo a domino.

C. **D**icit autem heli seus: Audite verbū domini. **P**ec dicit dominus: In tempore hoc cras modius simile vno state re erit. et duo modij hordei statere vno in porta samarie. **R**espondes vnu de ducibus sup cuius manū rex incubebat homini dei ait: **S**i dominus fecerit etiam cataractas in celo: nunquid poterit esse quod loqueris? **Q**ui ait: Clidebis oculis tuis et inde non comedes. **Q**uartuor ergo viri erant leprosi iuxta introitū portæ. qui dixerunt ad inuicem:

Quartuor ergo viri leprosi. **R**ab. Leproli sunt qui variis vicissim dediti. vel erroribus impliciti feditatem ex interna peste educentes ostendunt in cute. hos dominus sepe con-

C. VII.

Quid hic esse volumus donec moriamur? **S**ine ingredi voluerim⁹ ciuitatē. fame moriemur: sine manserimus hic. moriendū nobis est. **V**enite igitur et transfigiamus ad castra syriæ. **S**i pepercerint nobis viuemus: si autem occidere voluerit nihilominus moriemur. **S**urrexerunt igitur vesperi ut venirent ad castra syriæ. **L**ucque venissent ad principiū castrop̄ syriæ: nullū ibidē repopererunt. **S**iquidē dominus sonitū audiū fecerat in castris syriæ curru et equoru et exercitus plurimi. **Dixeruntque ad inuicem: E**cce mercede conductit aduersum nos rex israel reges bethœop̄ et egyptioꝝ: et veniunt super nos. **S**urrexerunt ergo et fugerunt in tenebris. et dereliquerunt tentoria sua. et equos et asinos in castro. fugeruntque anias tantū suas saluare cupientes. **I**gitur cum venissent leprosi illi ad principiū castrop̄ ingressi sunt unum tabernaculum. et comedenterunt et biberunt: uleruntque inde argenteū et aurum et vestes et abierunt et absconderunt. **E**t rursum reuersi sunt ad aliud tabernaculum: et inde similiter auferentes absconderunt. **Dixeruntque ad inuicem: Non recte facim⁹.** **P**ec enī dies boni nuncij est. **S**i tacuerimus et noluerimus nūciare usq; mane: sceleris arguemur. **V**enite eamus et nunciemus in aula regis. **L**unq; venissent ad portam ciuitatis: narrauerunt eis dicentes: **J**uimus ad castra syriæ. et nullū ibidē repiperimus hominem: nisi equos et asinos alligatos. et fixa tentoria.

Corro rex du
cem zc. Dux tipum
tenet scribarum z pha
risoy ad quos veri
tas ait: Ne vobis scri
bez z pharisgi ypoctite
qui clauditis regnum
celorum ante homines.
Vos enī non intratis
nec introeuntes sinitis
itrare: quē cōculauit
turba in porta: qz gres
sum ad fidem iroeunt
ium ipediebat. unde
merito conculcatus. i.
examine insti iudicis
damnatus perpetuas
mittetur in tenebras.

Ierunt ergo portarij: z nunciaue
runt in palatio regis intrinsecus.
Qui surrexit nocte. z ait ad seruos
suos: Dico vobis quid fecerint no
bis syri: Sciuīt qz fame laboram⁹
z idcirco egressi sunt de castris. et
latitant i agris dicentes: Cu⁹ egressi
fuerint de ciuitate: capiemus eos
vivos: z tunc ciuitate ingredi pote
rimus. **R**espōdit aut̄ vnus seruo
rum eius: Tollam⁹ quinqz equos
qui remanserūt in vrbe. qz ipsi tm̄
sunt in yniuersa multitudine isrl.
alij enī cōsumpti sunt: z mittentes
explorare poterimus. **A**dduxerūt
ergo duos equos. misitqz rex ad ca
stra syrorum dicens: Ite z videte.
Qui abierunt post eos vsc⁹ ad ior
danem. Ecce aut̄ omnis via plena
erat vestibus z vasis que piecerāt
syri cu⁹ turbarent. Reuersi nunci
ēdicauerūt regi. Et egressus popu
lus diripiuit castra syrie. factusqz
ē modius simile statere uno: z duo
modijs hordei statere uno iuxta ver
bum dñi. **P**orro rex ducem illum
in cuius manu incubuerat consti
tuit ad portam. **N**uem cōculauit
turba in introitu portæ z mortuus
est: iuxta qz locutus fuerat vir dei
quando descenderat rex ad eum.
Factuqz est scđm sermonē viri dei
que dixerat regi qñ ait: duo modijs
hordei statere uno erūt: z modius
simile statere uno hoc eodē tempe
tras in porta samarie: quando re
sponderat dux ille viro dei z dire
rat: etia⁹ si dñs fecerit cataractas i
celo: nunqđ fieri poterit qz loque
ris: Et dixit ei: videbis oculis tuis

z inde nō comedes. Euenit ergo ei
sicut p̄dictū fuerat: z cōculauit
eū populus i porta z mortuus ē.

Eliseus autē

Dlocutus est ad mulierē
cuius viuere fecerat filium dices:
Surge vade tu z domus tua z pe
regrinare ybicūqz reppereris. **C**lo
cabit enim dñs famē: z veniet sup
terrā septem annis. **Q**uē surrexit
z fecit iuxta verbū homis dei. **E**t
vadens cū domo sua peregrinata
est in terrā philistij diebus mul
tis. **L**uncqz finiti essent anni septem
reuersa ē mulier de terra philistij
z egressa est vt interpellaret regem
p domo sua z agris suis. **R**ex aut̄
loquebatur cū giezi puero viri dei
dicens: Narra mibi omnia magna
lia q̄ fecit helis̄us. **L**uncqz ille nar
raret regi qū mortuum suscitass̄
apparuit mulier cuius viuificau
rat filium clamās ad regē p domo
sua z pro agris suis. **D**ixitqz giezi:
Dñe mi rex. hec est mulier. z hic est
filius eius que suscitauit helis̄us
Et interrogauit rex mulierem: que
narrauit ei vera eē. **P**editqz ei rex
eunuchum vnu dices: Restitue ei
omnia q̄ sua sunt: z vniuersos red
ditus agroū a die qua reliquit ter
ram vsc⁹ ad p̄sens. **P**lenit quoqz
helis̄us damascū: z benadab rex
syrie egrotabat. **N**unciaueruntqz
ei dicentes: Uenit vir dei huc. **E**t
ait rex ad azabel: Tolle tecum mu
nera z vade in occursum viri dei. z
consule dñm per eum dicens: Si
euadere potero de ifirmitate mea

VIII.
Quarti Regū

hac? Tuit igitur azabel in occursum eius habens secum munera et oia bona damasci onera quadraginta camelorum. Tunc stetisset coram eo ait: Filius tuus benadab rex syri misit me ad te dices: Si sanari potero de infirmitate mea hac? Dixit ei helislaus: Vlade dic ei: Hana beris. Porro ostendit mihi dominus: quod morte morietur. Stetitque cum eo: et conturbatus est usque ad suffusionem vultus. Alevitque vir dei. Qui azabel ait: Quare dominus meus flet? At ille respondit: Quia scio quae facturus sis filiis israel mala. Civitates eorum munitas igne succedes. et iuvenes eorum interficies gladio. et parvulos eorum elides: et pregnantes dividies. Dixitque azabel: Quid enim sum seruus tuus canis: ut faciam rem istam magnam? Et ait helislaus: Ostendit mihi dominus te regem syri fore. Qui cuicunque recessisset ab helis eo venit ad dominum suum. Qui ait ei: Quid tibi dixit helislaus? At ille respondit: Dixit mihi recipies sanitatem. Tunc venisset dies altera. tulit stragulum et infudit aqua: et expandit super faciem eius. Quo mortuo regnauit azabel per eum. Anno quinto ioram filius achab regis israel regnauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta duorum erat anno regni regnare cepisset: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitque in vijs regum israel sicut ambulauerat domus achab. Filia enim achab erat uxoris eius: Et fecit quod malum est coram domino. Noluit autem dominus disperdere iudah propter dauid

C. VIII.

sernum suum sicut promiserat ei ut daret illi lucernam et filios eius cunctis diebus. In diebus eius recessit edom ne esset sub iudea: et constituit sibi reges. Venitque ioram seym: et omnis exercitus cum eo. Et surrexit nocte percutitque ydumicos qui cum circundederant et principes curru. Populus autem fugit in tabernacula sua. Nec esset ergo edom ne esset sub iudea: usque ad diem hanc. Tunc recessit et lobna in tempore illo. Reliquum autem sermonum ioram et vniuersitas fecit: nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum iudea? Et dor-miuit ioram cum patribus suis: se pultusque est cum eis in civitate daniel et regnauit ochozias filius eius per eum. Anno duodecimo ioram filius achab regis israel regnauit octo annos ioram regis iudee. Virginem duorum annorum erat ochozias cum regnare cepisset: et uno anno regnauit in hierusalim. Nomem matris eius athalia filia amri regis israel. Et ambulauit in vijs domus achab: et fecit quod malum est coram domino sicut dominus achab. Sener enim dominus achab fuit. Abiit quoque cum ioram filio achab ad preliandum contra azabel regem syri in ramoth galaad: et vulnerauerunt syri ioram. Aut reuersus est ut curaretur in iezrael quod vulnerauerant eum syri in ramoth preliantem contra azabel regem syri. Porro ochozias filius ioram rex iudea descendit iniurere ioram filium achab in iezrahel: quia egrotabat ibi.

C. IX.

Quarti Regū

C. IX

Eliseus autem prophetes vocavit unum de filiis prophetarum, et ait illi: Accinge lumbos tuos, et tolle lenticulae olei hanc in manu tua: et vade in ramoth galaad. **L**ungo veneris illuc videbis hieum filium iosaphat filium nam si. **E**t ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum: et introduces in interius cubiculum: tenesque lenticulam olei fundes super caput eius. et dices: **H**ec dicit dominus: Unxi te regem super israel. **A**periesque hostium et fugies: et non ibi subsistes. **A**bijt ergo adolescens puer prophetem in ramoth galaad: et ingressus est illuc. **E**cce autem principes exercitus sedebant. **E**t ait: Clerum mihi ad te o princeps. **D**ixitque hieum: Ad quem ex omnibus nobis? **A**tille dixit: Ad te o princeps. **E**t surrexit et ingressus est cubiculum. **A**tille fudit oleum super caput eius. et ait: **H**ec dicit dominus deo israel: Unxi te regem super populum domini israel, et percuties dominum achab domini tui. **E**t uinciscas sanguinem seruorum meorum prophetarum: et sanguinem omni m seruorum domini de manu iezabel. **P**erdamque omnem domum achab et interficiam de achab minigentem ad parietem: et clausum et nouissimum in israel. et dabo dominum achab sicut dominum hieroboam filium nabath. et sic ut domus baasa filii achia. **I**ezabel quoque comedent canes in agro iezrael: nec erit qui sepeliat eam. **A**pertusque hostium et fugit. **N**ec autem egressus est ad seruos domini sui. **Q**ui dixerunt ei: Recete ne sunt omnia?

Quid venit insanus iste ad te? **Q**ui ait eis: **N**ostis hoiem et quid locutus sit? **A**tilli responderunt: **F**alsus est. sed magis narra nobis. **Q**ui ait eis. **H**ec et hec locutus est mihi. et ait: **H**ec dicit dominus: Unxi te regem super israel. **F**estinauerunt itaque et unusquisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus eius in similitudinem tribunalis: et cecinerunt tuba atque dixerunt: **R**egnabit hieum. **C**onjurauit ergo hieum filius iosaphat filij nam si contra ioram. **P**orro ioram obcederat ramoth galaad. ipse et omnis israel contra azabel regem syriam: et reuersus fuerat ut curaret in iezabel. propter vulnera: quae percussere eum syrii gliantem contra azabel regem syriam. **D**ixitque hieum: Si placet vobis nemo egrediatur pro fugus de civitate: ne vadat et nunciet in iezrael. **E**t ascendit et perfectus est in iezabel. **J**oram enim egrotabat ibi et ochozias rex iuda descendebat ad visitandum ioram. **I**gitur speculator qui stabat super turrem iezabel: vidit globum hieum venientis. et ait: **V**ideo ego globum. **D**ixitque ioram: **T**olle currum: et mitte in occursum eorum: et dicat vadens. **R**ecete ne sunt omnia? **A**bijt igitur qui ascenderat currum in occursum eius. et ait: **H**ec dicit rex: **P**acata sunt omnia. **D**ixit ei hieum: **Q**uid tibi et paci? **T**ransi et sequere me. **N**unciauit quoque speculator dicens: **C**lenit nuncius ad eos: et non reuertitur. **M**isit etiam currum equorum secundum. **C**lenitque ad eos. et ait: **H**ec dicit rex: **N**um par est? Et ait hieum: **Q**uid tibi et paci?

Quarti Regū

Transi et seqre me. Nunciauit autem speculator dicens: Cenit vsq[ue] ad eos: et non reuertitur. Et autem incessus quasi incessus bieui filii namis Preceperens enim graditur. Et ait ioram. **J**unge currū. Junxeruntq[ue] currū eius. Et egressus est ioram rex israel: et ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressiq[ue] sunt in occursum bieui: et inuenierunt eum in agro naboth iezraelitę. **L**unq[ue] vidisset ioram bieui dixit. Pax ē bieui? At ille respōdit: Que par? Adhuc fornicatōes iezabel matris tuę: et veneficia eius multa vigent. Conuertit autem ioram manū suā: et fugiens: et ait ad ochoziā. **I**nside ochozia. Porro bieui tetendit arcum manu et percussit ioram inter scapulas: et egressa est sagitta p[ro] cor eius. Statimq[ue] corruit in curru suo. Dixitq[ue] bieui ad badacher ducē: Tolle, p[re]ce eum in agro naboth iezrahelitę. **M**emini enim quoniam ego et tu sedentes in curru sequebamur achab patrem huius. quod d[omi]n[u]s onus hoc leuauerit super eum dices: Si nō pro sanguine naboth: et p[ro] sanguine filiorū eius quem vidi heri ait d[omi]n[u]s: redam tibi in agro isto dicit d[omi]n[u]s. **N**unc igitur tolle, p[re]ce eum in agro iuxta verbū domini. Ochozias autem rex iuda videns hoc: fugit per viam domus orti. Persecutus est eum bieui et ait: Etiam hunc peccate in curru suo. Et percusserunt eum in ascensiū gaber quod ē iuxta ieblaam. Qui fugit in maggeddo: et mortuus ē ibi. Et imposuerunt eum servi eius super currum suū: et tulerunt hierusalē: sepelieruntq[ue]

C. X

eum in sepulcro cū patribus suis in ciuitate dauid. Anno undecimo ioram filij achab regis israel regnauit ochozias sup iudam. Cenitq[ue] bieui in iezrahel. Porro iezabel in troitu ei⁹ audito: depinxit oculos suos stibio: et ornauit caput suum et resperit p[ro] fenestram ingrediente bieui per portam: et ait: Nunquid pax potest esse zāmri qui interfecit d[omi]num suum? Luanitq[ue] bieui faciem suam ad fenestram: et ait: Que est ista? Et inclinauerunt se ad eū duo vel tres eunuchi: et dixerunt: hec ē illa iezabel. At ille dixit eis: Preceptitate eam deorsum. Et precipitaverunt eam: Aspersusq[ue] est sanguine paries et equoz vngulę cōculauerunt eā. Lunq[ue] introgressus cēt ut comedaret biberetq[ue]. ait: Ite et videte maledictaz illam: et sepelite eam: quod filia regis est. Lunq[ue] issent ut sepelirent eam: nō inuenierunt nisi caluariam et pedes: et summas manus. Reuersiq[ue] nunciauerunt ei. Et ait bieui: Hermo d[omi]ni est quem locutus est p[ro] seruuz suū heliam thesbiten dicens: In agro iezrahel comedent canes carnes iezabel: Et erunt carnes iezabel sicut sterlus super faciem terre in agro iezrahel. ita ut prætereuntes dicant: hec cine est illa iezabel.

C. X.
Ehant autem achab septuaginta filij in samaria. Scriptit ergo bieui litteras et misit in samariā ad optimates ciuitatis: et ad maiores natu et ad nutricios achab dices: Statis

Regnauit ochozias super iuda. **R**a. Dicitur de ochozias quod quadraginta duorum annorum erat cum regnare cepit: et uno anno regnauit. Nam pater eius ioram dicitur viij annis regnasse et quadraginta vixisse: si ita est duobus annis prius ē patre suo. H[oc] tradidit hebrei quod ioram quadraginta annis vixit et xxviii regnauit: ex quibus octo ei dantur: quod tamdiu iuste vixit viginti quibus postea regnauit in languore et tribulacione filio eius adiunguntur: qui anno xxiij fuit cum regnare cepit: et uno regnauit.

vt acceperitis litteras has: qui habetis filios domini vestri. et curris et equos et ciuitates firmas et arma. eligit meliorē et eum qui vobis placuerit de filiis dñi vestri. et ponite eum sup solium patris sui: et pugnate p domo dñi vestri. **T**inuerunt illi vobemēter. et dixerūt: **E**cce duo reges nō potuerūt stare coram eo: et quō nos valebimus ei resistere? **M**iserūt ergo ppositi dominus. et pfecti ciuitatis et maiores natu et nutricij ad hieui dicentes: **S**erui tui sumus. quecūq; iusseris faciemus: nec cōstituemus nobis regē. **Q**uodcuq; ubi placuerit fac. **R**escripsit aut̄ litteras eis secūdo dices: **S**i mei estis et obeditis mihi tollite capita filioꝝ domini v̄ti: et venite ad me hac eadē hora cras i iezrahel. **P**orro fili⁹ regis septuaginta v̄ri apud optimates ciuitatis nutriebanſ. **L**unḡ venissent littere ad eos: tulerunt filios regis et occiderūt septuaginta viros: et posuerunt capita eoꝝ in cophinis. et miserūt ad eū i iezrahel. **V**enit aut̄ nuncius ad eū et indicauit ei dices **A**tulerunt capita filiorum regis. **Q**ui respōdit: **D**onite ea ad duos aceruos iuxta introitū portę vsq; mane. **L**unḡ diluxisset egressus ē. et stans dixit ad omnē pplim: **J**usti estis: **S**i ego cōiuraui contra dñm meū. et interfeci eum: quis p̄cussit omnes hos? **C**ide te ergo nūc. qm̄ nō cecidit de sermonibus domini in terrā quos locutus est dñs sup domū achab: et dñs fecit qd locutus est i manu serui sui heliq;. **P**er

cūllit igitur hieui om̄es qui reliqui erant de domo achab i iezrahel: et vniuersos optimates ei⁹ et notos et sacerdotes. donec nō remaneret ex eo reliquie. **E**t surrexit et venit in samariam. **L**unḡ venisset ad cameram pastorū i via: inuenit fratres ochoz̄ regis iuda. **D**ixitq; ad eos: **Q**ui nam estis vos? **A**lli respondeunt: **F**ratres ochoz̄ sumus: et descendimus ad salutādos filios regis et filios reginę. **Q**ui ait: **C**omprehendite eos viuos. **Q**uos cuꝝ cōprehendissent viuos. ingulaue runt eos in cisterna iuxta cameraꝝ quadraginta duos viros: et nō reliquit ex eis quēquā. **L**unḡ abisset inde. iuenit ionadab filiuꝝ rechab i occursum sibi. et benedixit ei. **E**t ait hieui ad eum: **N**unquid ē cor tuuꝝ rectum sicut cor meum cum corde tuo? **E**t ait ionadab: **E**st. **S**i ē inq̄da mībi manuꝝ tuam. **Q**ui dedit ei manuꝝ suā. **A**ll̄ ille leuauit eum ad se i currum. **D**ixitq; ad eum: **V**eni mecum. et vide zelum mcuꝝ p dñō. **E**t impositū curru suo duxit in samariam. **E**t p̄cussit om̄es qui reliq; fuerant de achab i samaria usq; ad vñū: iuxta verbū dñi qd locut̄ est p̄ helia. **L**ongregauit ergo hieui om̄em pplim. et dixit ad cum: **A**chab coluit baal parum: ego aut̄ colam eum amplius. **N**unc igit̄ om̄es p̄phetas baal et vniuersos fuos ei⁹ et cūctos sacerdotes ipsius vocate ad me: nullus sit qd nō veniat. **S**acrificium enī grande est mībi baal. **Q**uicūq; defuerit: nō viuet. **P**orro hieui faciebat hoc insidiose; vt

Quarti — Regū

disperderet cultores baal. **Dixitqz**
Sanctificate diem solennez baal.
Clocauitqz t misit in vniuersos ter-
minos israel: t venerunt cuncti ser-
ui baal. Non fuit residuus ne vn-
quidem qui nō veniret. Et ingressi
sunt templū baal: t repleta est do-
mus baal a sumo vsqz ad summū.
Dixitqz his qui erant super vestes
Proferte vestimenta vniuersis ser-
uis baal. Et piulerunt eis vestes.
Ingressusqz hieu t ionadab filius
rechab templū baal: ait cultoribꝫ
baal. Perquirite t videte ne quis
forte yobiscum sit de seruis dñi:
sed vt sint servi baal soli. Ingressi
sunt igitur vt facerent victimas et
holocausta. Hieu autē preparau-
rat sibi foris octoginta viros. t di-
xerat eis: Quicunqz fugerit de ho-
minibus his quos ego adduxero
in manus vestras: anima eius erit
pro anima illius. Factū est autē cū
completū esset holocaustū: p̄cepit
hieu militibus t ducibus suis. In-
gredimī t p̄cutite eos: nullus euadat.
Percusseruntqz eos i ore gla-
dij. t piecerunt milites t duces. Et
ierunt i ciuitatem tēpli baal. t pro-
tulerunt statuam de phano baal: t
cōbusserunt t cōminuerunt eam.
Destruerunt quoqz edem baal: et
fecerunt pro ea latrinas vsqz i diē
hanc. Deleuit itaqz hieu baal de
israel. Clerūtamē a peccatis hiero-
boam filii nabath qui peccare fecit
israel nō recessit: nec dereliquit vi-
tulos aureos qui erant in bethel t
in dan. Dicit autem dñs ad hieu:
Quia studiose fecisti qđ rectū erat
vel egisti.

C. XI

t placebat in oculis meis: t omnia

que erāt in corde meo fecisti cōtra

domū achab: filii tui vsqz ad quar

tam generatōem sedebūt sup thro

num israel. Porro hieu non custo

diuit vt ambularet in lege dñi dei

israel in toto corde suo: non enī re

cessit a peccatis hieroboam q̄ pec-

care fecit israel. In diebus illis ce

pit domin⁹ tēdere sup israel. Per

cussitqz eos azabel in omnibus fini

bus israel: a iordanē contra orientē

talem plagam omnē terraz galaad

t gad t ruben t manasse ab aroer

que est sup torrēte arnon t galaad

t basan. Reliqua autē yborū hieu

t vniuersa que fecit t fortitudo ei⁹

nonne hēc scripta sunt in libro ver

borum dierū regum israel: Et dor

miuit hieu cum patribus suis: sepe

lieruntqz eum in samaria. t regna

uit ioachim filius eius p eo. Dies

autē quos regnauit hieu sup israel

viginti t octo anni sunt i samaria.

C. — XI.

Thalia uero

Hmater ochoz̄ videns

mortuū filium suū: surrexit t iterfe

cit omne semen regiū. Tollenis autē

iosaba filia regis iorā soror ocho

z̄ ioas filiuz̄ ochoz̄. furata ē cū

de medio filiorū regis qui interfici

batur. t nutricem eius de triclinio:

t abscondit eum a facie athaliz

vt non interficeretur. Eratqz cū ea

sex annis clam in domo dñi. Por

ro athalia regnauit sup terrā septē

annis. Anno autē septimo misit io-

iada pontifer: t assumēs centurio

nes t milites introduxit ad se i tēplū

C. XI.

Ra. Athalia que

semen danid extingue

re moliebatur. impie

tatez exprimit synago

ge: que seminis danid

boc est xp̄i insidiatrix

erat. Que aliquando

regnare videbatur: cū

legis ceremonias tēpo

ralis obseruabat. Inter

pretatur ei athalia

tpalis dñi. Sed iosa

beb strenuitate. q̄iter

preratur saturitas dñi

id est ecclēsī. i q̄ verē

sunt diligē. sciamur

ioas i memoria domi

xp̄s scz in quo est me

moria nominis dñi: ne

p crudelitatem sciamus

hostis interimatur in

cordibus electoz. Ma

gis nutritur in domo

ioiade. qui dilect⁹ dñi

sonat: de quo pater:

hic est filius mens dile

ctus. cuius domus san

cta ecclēsī. vbi in san

cta fide electoz manē

quotidie facit augmē

tum corporis sui. donec

ige iudicij sceptrum re

gni t potentia aduer

lus eos extolleat. qui cū

deprimere cogitabant

t interficiē luctoz

eternis reputauerit p̄

nis.

Anno autē septi

mo ic̄. Hostes virgin

tiquattuor erant sacer

dotū. leuitarū t iani

tarū. t habebāt totidē

pontifices. qui singuli

p totidē septimanās

sibi ex ordine succede

rent. habentes singuli

sub se vigintiqtuor sa

cerdotes t totidez leui

tas. t eiusdē numerū iā

nitorē. Intrāte itaqz

nouo pontifice sabba

to ad officiū cū nonā

urma sacerdotū. leui

tarū. ianitorū. ille pon

tex cum sua turma q̄

trāfacta septimana mi-
nistraverat. post sab-
batum domū reuerte-
bat ad uxores. Quidiu
enī misstrabant: a cōin-
gali ope cessabat: i por-
ticib⁹ circa domū dñi
vsc⁹ ad sabbatum ma-
nentes. Sed tunc sum-
mus pontifex ppter ne
cessitatē augendi exer-
cius et eos qui septima-
nam expleuerant reti-
nuit. et illos qui imple-
turi erāt suscepit. Qui
et alios quoq⁹ lenitas
te vrbib⁹ et principes
familiarū cōgregauit:
quos filium regis edu-
cturus: tali ratione di-
stinxit: ut illi qui ipse
uerāt sabbatū armati
circūstant regē i inte-
riorib⁹ atrij locis. Qui
ad sabbim venerāt do-
mū regis. i palatiū ob-
seruarent et portam scu-
tariorū p quā te téplo
ad palatiū descēdeba-
tur. Reliqua multitu-
do exteriores attriūz
ianas contra furores
regine siquid moliret
custodiret. postea edu-
xit regē te domo dñi
vbi erat absconditus.
venerūtq⁹ p viam por-
te scutariorū i palatiū
et sedis super thronum
regum.

Ad portā seyr.
Rab. In palatio por-
ta seyr z domus messa
que cū porta scutario
rum nominant' esse vi-
dentur.

Dicitur.
Scutariorū. R.
Scutarij erāt tutores
regis custodientes pa-
latij vestibulum.

Et posuit super eū dya. **R.** In libro dierū apertiis. et impo suerūt ei diadema de deruntq; ī manu eius tenendam legē. et erat rtiq; salutaris prudē tie: ut post tyrānicę necem regine. succedenti in regnū filio regis cū ipso regni habitu disciplina legis dei seruanda cōmitteretur. et qui se p̄latuz p̄plo videret regendo: ipse se regen dum diuinis legibus subdi tebere meminis set.

duxitq; filiu regis. et posuit super ī s insigne capiū regū. ī s legem dei qua do ceatur qualiter vivat et quid agat. **eum** ī diadema et ī testimoniū. **f**ece runtoz eū regem. et vixerūt. et plau dentes manu dixerunt: **C**uius rex. **A**udiuit aut̄ athalia vocem curren tis populi. et ingressa ad turbas in templum dñi vidi regem stantem super tribunal iurta morem et can tores et tubas iuxta eum. omneq; populum terre letante et canente

Si cōiuratōem cū p̄incipib⁹ lēniterū fecit.
Dñi: **D**e p̄ig⁹ q̄cum eis fēdus. **E**t
adiūrāns eos in domo dñi. osten-
dit eis filium regis. et p̄cecepit illis
dicens: **I**ste est sermo que⁹ facere
debetis. **T**ercia ps̄ vestrū introeat
sabbato: et obseruet excubias do-
mus regis. **T**ercia aut̄ pars sit ad
portam seyr. et tercia pars ad portā
que⁹ est post habitaculum scutari-
orum: et custodietis excubias do-
f s Ba que porta scutariorū et fundamēti dicim⁹ messa.
mus messa. **D**uę vero partes e vo-
bis omnes egrediētes sabbato cu-
stodiant excubias domus domini
circa rege⁹: et vallabitis eum habē-
tes arma in manib⁹ vestris. **S**i
quis aut̄ ingeſſus fuerit septum
empli iterficiatur. **E**ritis q̄ cū rege
introeunte et crediente. **E**t fecerūt
enturiones iuxta omnia que⁹ p̄ce-
perat eis ioiada sacerdos. **E**t assu-
mētes singuli viros suos qui in-
rediebātur sabbatū. cum his qui
grediebānſ e sabbato venerūt ad
piadām sacerdotē. **Q**ui dedit eis
f leuitis que dawid cēsis hostibus cōſecrauit ī domo do-
mī quibus leuite in bello armarentur.

Et steterunt singuli habentes arma in manu sua. a parte pli dextra usq; ad partem sinistras

**ixitq; filiu regis. et posuit super
insigne capiū regū. i; s legem dei qua do
tur qualiter vivat et quid agat.**

llos eū regem:z vñrerūt:z plan

entes manu dixerunt: **C**linat rex.

audiuit autem athalia vocem curren

populi · zingressa ad turbas in

implum dñi vidit regem stantem

per tribunal iuxta morem et can-
s vel ppe

populum terre letant̄ z canente in-

tubis: et scidit vestimenta sua. clausauitq; **C**onjuratio p*ro*iuratio. **D**recepit autem ioiada centurionibus q*ui* erant sup exercitu. et ait eis: **E**duci te ea*m* ex i*tra* septa templi: et quicunq*ue* secutus eam fuerit: feriatur gladio. **D**ixerat eni*m* sacerdos: **N**ō occida*m* tur in templo d*omi*n*is*. Imposueruntq*ue* ei manus: et impegerunt eam p*er* vias introitus equorum iuxta palatum: et interfacta est ibi. **P**epigit igitur i*o*iada sedus inter d*omi*n*is* et regem: et iter populum ut esset populus domini. et inter regem et populum. **I**ngressusq*ue* est omnis populus terre templum baal: et destruxerunt aras eius et ymagines co*n*trinerunt valide. **N**athan quoque sacerdotem baal occiderunt coram altari. **E**t posuit sacerdos custodias i*n* domo d*omi*n*is*. **T**ulitq*ue* centiones et cerethi et pheleti legiones omnē populi terre: de duxerunt reges de domo d*omi*n*is*. **E**t venerunt viam port*e* scutario*m* in palatiū sedi*m* sup thronū regū. **L**etatusq*ue* est omnis populus terre: et ciuitas conquieuit. **A**chalia autem occisa est gladio in domo regis. **S**eptemq*ue* m*u*oruz erat i*o*as cum regnare c*on*slet.

C ~~XII.~~ XII.

Pro septimo bien recognit joef. Dua

Ancius regnauit idem. **D**u
raginta annis regnauit in bieris.

Nomen matris eius sebia

bersabee. **F**ecitqz ioas rectum

ram dñō cunctis diebus quib⁹

cuit eum ieiada sacerdos: Cle-
mantamen ergo ea non obstat.

Huc enim populus immolabat

Quarti Regū

Dicitq; ioas ad sa. **O**mne pe. Mandat rex noster ut doctores accipiant omnē pecunia quę a p̄tereuntibus iustis scientie sp̄nalis. vel bo- nos exemplorū in thesaurū dñi cōfertur. q̄ p̄dicatorum officia ad instauratiōne templi sp̄nalis conferatur; quatinus ibi quodcūq; sc̄ssum p̄ errore vel vicia innenerint restaurant. ne forte per negligentia magistrorum teperent multitudine auditorū.

Sartatecta. R.

Dicit ruinas domus dñi. vt qđ cadere cōpe rat fulciretur. Legitur ē i parali. qđ athalia et filii eius i sacerdotes ydolos (q̄ legit non babuissi filium) destruxerunt domū dñi. et de sacrificatis fecerūt baal.

Igitur usq; ad vi. Ra. Ante aduentū xp̄i licet doctrina legis in gēte indea fuerit; tñ p̄ doctōrū negligentiā in multis corrumpebatur. donec venire ipse qui legē dedit; et p̄ sancte trinitatis fidē deca logum in moysi i prophetarum scriptis sp̄ ritualiter obseruandū doceret.

Ad instauratiō nem tē red. Ra. Dominus euāgelicis doctoribus ait: predicate euāgeliū om̄i creaturā. infirmos curate mortuos suscitare. leprosos mundate. gratis accepitis: gratis date.

Et tulit io-gazō. Ra. Pontifex noster qui seipsum obtulit hostiam deo. gazophilā cū vñ poluit. i vñaz catholica ecclēsia fecit cui foramē desup aperuit. q̄ trāstīt inde ad celos paravit.

Et posuit illud u. al. Ra. Altare cor p̄us dñi. iuxta qđ gazophilacū est. cū ecclēsia xp̄i cōnecta ē ad dexterā ingredientiū domū. Quia qui p̄ fidem ingrediunt ecclēsiā. intendunt ad eternam beatitudinē quā terra significat puenire. Ituc q̄mittit sacerdotes q̄ custodiunt hostia sp̄li oēm pecunia; q̄ defert ad tēplū cū predicatorēs qui seruant introitū fidei offerunt vota fidelium in verbis roperibus. et in ecclēsia rite p̄cibus cōmandant teo.

Scriba regis et pontifex. Ra. Hūi sunt doctores. qui pecunia collatā iuxta numerū et mensurā illis tribuebant qui p̄erant fabiū et cemētaris. hoc est dispensatoribus verbi tēi. qui euāgelici tritici mensurā cōseruis suis his qui operantur in domo dñi. et virtutum opera in edificiō di uino componunt tribuebant.

Ra. Apostoli quos principes in ecclēsia electio diuina cōstituit. p̄ discipulos verbi semina p̄ totū orbem sparserunt. quatinus oparios voluntatis dei ydoneos auditōribus suis p̄ficerent. quoꝝ aliꝝ fabricabant ligna q̄ se

zadolebat in excelsis incensum.

Dixitq; ioas ad sacerdotes: Om̄i vnde i exodo. Quādo tuleris summā filiorū israel. dabūt singuli precū p̄ animabus suis: et nem pecuniam sanctorū quę illata nō erit plaga p̄ precio anni.

fuerit in templū dñi a p̄tereuntib⁹

quę offertur pro precio anni: et quā sponte et arbitrio cordis sui inferūt in templū dñi. accipiant illam sacerdotes. iuxta ordinem suū. et instaurēt sartatecta domus: si quid ne cessariū viderint instauratōne.

Igitur usq; ad vicesimū terciū annum regis ioas: nō instauraerunt sacerdotes sartatecta templi. Vocabūtq; rex ioas ioiadam pontificē et sacerdotes dices eis: Quare sartatecta non instauratis tēplū?

Nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem vestrū: sed ad instauratōes templi reddite eā.

Prohibitiq; sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo: et iusta rare sartatecta domus. Et tulit ioiada pontifex gazophilacū vñū aperuitq; foramen desuper. et posuit illud iuxta altare ad dextram ingredientiū domū dñi: mittebat q̄ i eo sacerdotes qui custodiebāt hostia omnē pecuniam quę defere

z libi obedientes ligna fructifera in domo dñi parare studebant. Alij sarta tecta templi faciebant. q̄ illa que p̄ heresim et scismata rupta erant rediſi cabant. Alij laxa cedebant: cū duros corde et incredulos fortiter increpabāt: ita ut impleret instauratio in vñuersis q̄ indigebant expensa ad domū domini municiendā: iuxta illud. Unicuiq; aut restriū data est gratia fini men-

surae donatōnis xp̄i.

Clerūtamen nō siebat tē. Ra. Alij dēt ē rō formandorū vasorū ministeriū dñi alia parandoꝝ lignorum et laxorum in edificiū domi: q̄ alia debet esse doctrina quā rudes ibiunt ad fidē: et alia qua iam pfecti instrunnt ad sc̄p plenitudinē. Vasa dñi sūt qui iam apti sūt ad capienda munera dinia et habiles sūnt ad ministriū tēi.

Nō siebat ex eadē pecunia hydriꝝ tē. In palīp. Unq; cōplessent omnia opa detulerūt coraz rege et ioiada reliquā ptem pecunie tē quā facta sunt vasa tē pli. Non est cōtrariū. q̄ nō de eadē pecunia que offerebatur a populo ad instauratōem domi dñi facta fuerūt vasa in ministeriū templi: sed tē reliqua pecunie q̄ et alijs donationib⁹ fuerat collata.

Fuscinule. R. Doctores. quoꝝ officium est corpus et sanguinem domini credētibus distribuere: infidelibus abnegare: nec nō et spiritualez alimentoz verbi cuiq; put conuenit dispergiri: q̄ sunt in verbis dei que nostre humilitati reuelare dignatus est: sunt alia que nostre capacitatēs mensuram transcedunt.

Thuribula. R. Sunt q̄ mundam orationem ex conscientia pura et fide nō ficta offerunt teo: et dicunt dirigatur oratio mea s. i. con. t.

Tubē. R. Doctores q̄ toto orbe rocem euāgelice p̄di-

cationis emittunt. vñ. Quasi tuba exalta vocem tuam.

At non siebat ratio. Ra. Nam religiosi fuerunt: ut nullus dubitaverit quin pecuniam tēi sine fraude tractarent. Unde constat quanta discretionē opus est his qui pecuniam verbi tēi dispensant cōservis: tē quā ratio reddenda est: ut nō minus fideles inueniantur hi in spiritualibus q̄ illi in corporalibus.

Pecuniam uero pro delicto. Ra. Hic ostendit q̄ confessio peccatorū et penitentia non p̄ proprio cuiusq; sed sacerdotū iudicio pagenda est: quorum est discernere inter mundum et imundum. et lepre maculam di- dicare.

non inferebant in templum domini q[uo]d sacerdotus erat. Tunc ascendit azabel rex syrię et pugnabat cōtra geth: cepitq[ue] eam. Et direxit faciem suam ut ascenderet in hierusalem. Quāobrem tulit ioas rex iuda omnia sanctificata quę consecraverat iosaphat et ioram et ochozias p[re]f[ect] eius reges iuda. et quę ipse obtulerat. et vniuersum argentū q[uo]d inueniri potuit in thesauris templi dñi et in palatio regis. misitq[ue] azabeli regi syrię: et recessit ab hierusalem. Reliqua autē sermonū ioas: et vniuersa q[uo]d fecit. nōne h[ec] scripta sūt i libro verborū dierum regū iuda: Surrexerunt autē servi eius et cōiuauerūt inter se: p[ro]cūseruntq[ue] ioas in domo mello i descensu sela. Iosachar nāq[ue] filius semath. et iozabath filius somer servi eius p[ro]cūserunt eū: et mortuus est. Et sepelie runt eum cum patribus suis i ciuitate daniel: Regnauitq[ue] amasias filius eius p[ro] eo.

C. XIII.

Anno uicesi motercio ioas filij achazie regis iude regnauit ioachaz filius hiem sup israel in samaria decem et septem annis. Et fecit malum coraz dñi. secutusq[ue] est peccata bieroam filij nabath qui peccare fecit israel: et nō declinavit ab eis. Irratusq[ue] ē furor dñi cōtra isrl et tradidit eos in manu azabelis regis syrię: et in manu benadab filij azabelis cūctis diebus. Deprecatus est autē ioachaz faciem domini et audiuit eum dñs. Cudit enim an-

gustias israel: q[uo]d atrinerat eos rex syrię. Et dedit dñs israeli saluato[rem]: et liberatus est de manu regis syrię. Habitauerūtq[ue] filii israel in tabernaculis suis sicut heri et nudius tercius. Cleruntamē nō recesserunt a peccatis domus hieroboam. qui peccare fecit israel: sed in ipsis ambulauerūt. Hiquidem et lucus permanit in samaria. Et nō sunt derelicti ioachaz de poplo: nisi quin quaginta equites et decem currus et decem milia peditum. Interfererat enim eos rex syrię: et redegerat quasi puluerē in tritura areę. Reliqua autē h[ec] monuz ioachaz et vniuersa q[uo]d fecit. s[ed] et fortitudo ei[us]. nōne h[ec] scripta sunt in libro sermonum dierū regum israel: Dormiuitq[ue] ioachaz cū patribus suis. et sepelierunt eū i samaria: regnauitq[ue] ioas filius eius p[ro] eo. Anno tricesimo se p[ro]imo ioas regis iuda: regnauit ioas filius ioachaz sup israel i samaria sedecim annis: et fecit q[uo]d malū est i cōspectu dñi. Non declinavit ab omnibus peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel sed i ipsis ambulauit. Reliqua autē sermonū ioas et vniuersa q[uo]d fecit et fortitudo eius q[uo]d pugnauerit cōtra amasiā regē iudea: nonne h[ec] scripta sunt i libro sermonū dierū regum israel: Et dormiuit ioas cū patribus suis. Dieroboam autē sedidit sup soliuz eius. Dorso ioas se pultus est in samaria cū regib[us] isrl. Deliseus autē egrotabat in infirmitate qua et mortuus est. Descenditq[ue] ad eum ioas rex israel. et flebat

Deliseus autē egrotabat. Rab[bi] redemptor: nō erat rectoribus ecclesie armis spūlibus se indui. et cōtra hostem antiquū p[re]cipit p[re]liari. Arcus lacrum est eloquii: q[uo]d ex vitroq[ue] testamento velut ex cornu et corda p[ro]lata. **I**esus ē cornu ppter duriciam: nouū corda: et dū corda trahitur: cornu: curvatur q[uo]d cum nouū teatame tum discutitur: venus a rigore suo ad intellectum spiritualem flectitur. Sagittus sūt p[ro]ba q[uo]d doctores proferunt. Nos ergo cū scripture sacre dicta pensamus arcum intendimus: cū verbis doctrinam sagittas emittimus.

Quarti Regū

CSuperposuit
he:ma:iu: Ra. Ex-
emplis suis dominus
actos doctoz dirigit
et confortat.

Caperi fenestrā
ori. zc. Ra. Lumine
siz snos boitā p̄muz
illustrati et sic jacula
verbōn mittere.
Sagitta salutis,
z̄. Rab. Predicatio
lancet certissima est in
terfectio sp̄nalium ho-
stii si p̄sueranter agie
Vñ nō debet doctor
ppter anariciam negli-
gere animarū curam;
led magis p̄ pietatem
ad ḡernā p̄tendere re-
quize quod significat
ap̄bech. Interpretat
enī cōtinabit v̄l appre-
bendit. Unde aplus
enumeratis v̄c̄is sub-
intulit. Tu aut̄ homo
dei h̄c fuge. lectare ve-
ro iustitiam. pietatez;
apprehende vitaz ger-
nam.

Colle sa. Qui cū
tur. r. d. e. percute
z̄. Rab. Doctoribus
p̄cipitur iaculo p̄dica-
tōnis terrā. i. carnales
pentere. Tribus vici-
bus tērā iaculo pente-
re est trinitatis fidem
carnalibz p̄ doctrinaz
insinuare. postea doce-
antur quinz sensibus
corporis impare. bo-
niz opibz que p̄ sex
experunt studiis ipen-
dere. necnō scām spiri-
tualem instanter medi-
tari; quam septiformis
spiritus ad salutes hu-
mani generis gemino
testamento edidit. Qui
aut̄ solaz fidē sufficere
credunt ad salutē. recte
arguunt. q̄ scdm iaco-
bum fides sine operibz
mortua est.

Cuod dum te.
Rab. Resurrecio ca-
daveris per cōtactum
ossū helisi. significat
q̄ q̄c̄is firma fide tā-
git morez xp̄i. et spem
suam veraciter i eo col-
locat. sine dubio parti-
cep̄t resurrectionis
et. vnde. Ego sum re-
surrecio et vita.

CPostq̄ obiit ioia-
da igrēssi principes in-
da adorauerunt regē.

coram eo dicebatqz: Pater mi pa-
ter mi. currus israel et auriga eius
Et ait illi helis̄us: Affer arcum et
sagittas. Cumq̄ attulisset ad eum
arcum et sagittas. dixit ad regē isrl:
pone manū tuā super arcum. Et
cum posuisset ille manū suam: sup-
posuit helis̄us manus suas mani-
bus regis. et ait: Aperi fenestrā ori-
entalez. Cumq̄ aperiuisset. dixit he-
lis̄us: Iace sagittā. Et iecit. Et ait
helis̄us: Sagitta salutis domini
s̄ Ra. predicatione sancta.

T s̄. in cōtinendo. vel apprehendendo.
cutiesq̄ syriam in ap̄bech: donec
consumas eam. Et ait: Tollē sagit-
tas. Qui cū tulisset. rursū dixit ei:
Percute iaculo terram. Et cū per-
cussisset tribus vicibus et sterisset.
ira:us est cōtra eum vir dei. et ait:
Si percussisses quinq̄es aut sexies
aut septies percussisses syriā usq̄ ad
consummatōez. Nunc aut̄ tribus
vicibus percutes ea:z. Mortuus
est ergo helis̄us: et sepelierunt eū.
Latrunculi quoq̄ de moab venes-
runt in terrā in ipso anno. Quidā
aut̄ sepelientes hominē vidērunt
latrunculos: et proiecerūt cadaver
i sepulcro helisi. Quod dum teti-
gisset ossa helisi: reuixit homo. et
stetit super pedes suos. Iḡitur aza-
hel rex syriq̄ afflxit israel cunctis
dicibus ioachaz. Et misertus ē do-
minus eorū. treuersus est ad eos
ppter pactum suū q̄d habebat cu:z
abraā et ysaac et iacob. et noluit di-
spendere eos: neq̄. p̄iucere penitus
usq̄ in p̄sens tempus. Mōru: est aut̄ azabel rex syriq̄: et regnauit
benadab filius eius. p̄ eo. Porro

C.

XIII

ioas filius ioachaz tulit vrbes de
manu benadab filij azabel: quas
tulerat δ manu ioachaz patris sui
iure p̄relū. Tribus vicibus pcussit
eū ioas: et reddit ciuitates isrl.

C. — XIII.

Primo secundo

Ioas filij ioachaz regis is-
rael regnauit amasias filius ioas
regis iuda. Cligintiquinq̄ annoz
erat cum regnare cepisset. Cliginti
aut̄ et nouem annis regnauit i hie-
rusalē. Nomē matris eius ioaden
de hierusalē. Et fecit iectum coraz
domino: verūtamen nō vt dāvid
pater eius. Juxta omnia quz fecit
ioas pater iūus fecit: nisi hoc tātū
q̄ excelsa non abstulit. Adhuc enī
populus immolabat et adolebat in
centum in excellis. Cumq̄ obtinu-
iss. et regnū. pcussit se iūos suos qui
in ihericerant regē patrē suū. filios
aut̄ eorū qui occiderant non occi-
dit: iuxta q̄d scriptuz est in libro le-
gis moysi sicut p̄cepit dñs dices:
Non morient patres. p̄ filijs. neq̄
sia pleriq̄ vacat.
filii morieniur pro p̄ibus: s̄ vnuſ
quisq̄ i peccato suo moriet. **A**masias
t̄ s̄. vnuſ editio quasi nomen regionis genetam
p̄iuit. **P**ercussit edom in valle i salinaruz
duodecim milia. et apprehendit pe-
tram in p̄lio: vocavitq̄ nomē ei:z
iezechel usq̄ in p̄sente die. Tūc
misit amasias nūcios ad ioas filiū
ioachaz filij hieu regis isrl dices:
Ueni et videamus nos. Remisitq̄
ioas rex israel ad amasiam regem
iuda dicens: Carduus libani misit
ad cedrum que est i libano dices:
Da filiam tuam filio meo uxorem.
Transieruntq̄ bestie saltus. que

z̄. Picunt iudei sicut
dei regē adoratum. et
honores supra huma-
num modū a subditis
libenter accepisse. Vñ
irām dei subito extus
est sicut herodes.

Con est deus i isrl
q̄ omnes nocti erant.
et ydolatria polluti
Das duas glosas ex
xiiij. secundi pali. trās.
sumptas vide. et poti
ibi q̄ hic habere locū

Et fecit rectum
coram domino.
Ra. Amasias feit bo-
num in conspectu dñi
sed nō corde perfecto.
bona quippe opera q̄
placent deo fecit: s̄ nō
corde perfecto: q̄ sub si-
mulata specie corā ho-
minibus ostendebat.
et sic corā deo accepta
nō erant.

Con valle salina
ru. Rab. Vallis sali-
narū erat: vbi sal facie-
bant. **V**el feno salis
ginis deciso et siccato
et incenso. **V**el aquis
puteoz salis feruefa-
ctis: et usq̄ ad salis fir-
mitate coquendo p̄du-
cis. **V**el alio quolibz
ordine quo sal fieri co-
suevit.

Petram in p̄
lio. **R**a. Petra ciu-
tas est arabie. nobilis
in terra edom. que i s̄.
b̄o numeri recem dici-
tur. et a syria sic appellat.
q̄ iosephus n̄
cūitatez dicit. sed ma-
gnā petram in arabia
constitutam.

Jezechel. Qd
amasias victor nomē
imposuit. interpretat
cetus dei vel auxilium
dei. agente eo fideliter
et phennis videretur
memoris. q̄ bāc vel ce-
tus pli dei vel deo qd
iunante cepit.

sunt in libano et cōculauerū car-
duum. Percutiens inuictisti sup-
edom; et subleuauit te cor tuū. Con-
tentus esto gloria tua. et sede in do-
mo tua. Quare, puocas malū, ut
cadas tu et iuda tecum? Et non ac-
quieuit amasias. Ascenditq; ioas
rex israel et viderū se ipse et amasi-
as rex iuda in bethsames opido.
iude. Percussusq; est iuda coram
israel. et fugerunt vnuisquisq; in ta-
bernacula sua. Amasiam vero regē
iuda filium ioas filij ochozij cepit
ioas rex israel in bethsames; et ad-
duxit eum in hierusalē. Et interru-
pit murū hierlm a porta ephraim
vscq; ad portā anguli quadringen-
tis cubitis. Tulitq; omne aurū et
argentū et vniuersa vasa quē inuēta
sunt in domo dñi et in thezauris re-
gis. et obides: et reuersus est in sa-
mariā. Reliqua aut̄ verborū ioas
qn̄ fecit. et fortitudo eius qua pu-
gnauit contra amasiam regē iuda:
nōne hēc scripta sunt i libro sermo-
num dierū regū israel? Dormiuit
q; ioas cū patribus suis. et sepult⁹
est in samaria cū regibus israel: et
regnauit hieroboam filius eius. p-
eo. Cixit aut̄ amasias filius ioas
rex iuda postq; mortuus est ioas
filius ioachaz regis israel viginti
quinq; annis. Reliqua aut̄ sermo-
num amasij: nōne hēc scripta sunt
in librō sermonū dierū regū iuda?
Factaq; est cōtra eum cōiuratio in
hierusalem: At ille fugit in lachis.
Misericordia post eum in lachis. et
interfecerū eū ibi. et asportauerū
in equis: sepultusq; est i hierusalē.

cū patribus suis in ciuitate danid
Tulit qūt vniuersus pplus iude.
azariā annos natum sedecim. et cō-
stituerunt euz regē pro patre eius
amasia. Ipse cōfificauit abilam. et
restituit eaž iude: postq; dormiuit
rex euz patribus suis. Anno quin-
decimo amasij filij ioas regis iu-
da: regnauit hieroboam filius ioas
regis israel in samaria quadraginta
et uno anno: et fecit qd̄ malum ē co-
ram dño. Nō recessit ab omnibus
peccatis hieroboam filij nabit: q̄
peccare fecit isrl. Ipse restituuit ter-
minos isrl ab introitu emath
vscq; ad mare solitudi-
nis. Emath que nunc
epiphania dicit. septē
trionalis erat termin⁹
israel. Pare aut̄ soli
tudinis mare mortui
est qd̄ in latitudine p-
stadii. vlx. vscq; ad
30000 arabig in lon-
gitudine. cl. vscq; ad vi-
cinia sodomoz pgre
dit. Igitur hieroboam
castrametatus contra
syros omnē eoz pum-
ciam sicut ionas p̄p̄e
tinerat deuastavit.

C. XV.
Azarias. Rab.
Ipse est ozias qui dñ
sacrificare in tēplo vel
let cōtra legem moyū
percussus est lepra. hic
dyabolum significat.
cui lepra iniqtatis isla-
nabilis est. qui cui ma-
iora se appetet. sed i-
tate pessime leprig no-
tabilis effectus. de do-
mo eiectus est. et pene
rat vscq; in finez lepro-
sus separatus a populo.

Homo uiceti
moseptimo hierobo-
am regis israel: regnauit azarias
filius amasij regis iude. Sedecim.

Quarti Regū C XV

de hoc regnante ysai
si pphera oculos ad
colum nō levavit nō
sat ei reserata cœlestia
sed postq; mortuus ē
Pum pharao vixit
ppf israel ex luti et pa
learū ope nō suspira
uit ad dñm. **H**ic p^o pba
raonis morte ascēdit
clamor eoru ad dñm.
Si ergo intelligas i
ozia et pharaone co
trari fortitudis: vi
tebis quo illis vineti
bus null^o nostrorum
videat et suspirat. **R**e
gata peccato egipci
is extrin^o ciuitates
versamur i sordibus
Ozias edificauit por
ta vallis que supius
porta ephraim dicit

Ipse restituī
ter il ab intro. Re
De hieroboom dicit.
Ipse restituī terminos
ut ab intro in eadē
vix ad mare solū
nis. Enath quis nunc
cybania dicit lepi
trionalis et tamis^o
israel. **D**are amū solū
tudimis mare motu
et qd intantidine p
findi. **D**icit. Vix ad
zorros arabie in la
gindie. **V**ix ad vi
cina sodome. pge
vix. **I**gitur hieroboo
cultrameras contra
frons omni eoz pum
ciam sionias pte
tauerat deuastauit.
CQuæ est opbel
Opbel tunc erat so
longe a templo encoris
magnum dñi. qd alia
dñia vnde opbel v
cum i tendere sic
nubea eo qd vix ad
nubes caput eius qd
in sathanum in
bulosa vocata.

Cec XV.
Zacharias. R.
M. d. vix. qd
fasciculare in templo ve
let circa legem moysi
perclus et leprobi
zyablon significat
calix iniquitas illa
natus est quis ma
iora le appetit hui
tate pellit lepros
tibus officio de vo
mo dicere. qd pte
rat virginis fructu lepo
sus loquens a populo

gnabit aut vno mīse i samaria. **E**t
ascēdit manahen fili gaddi et ther
sa. veitq; in samaria: et percussit sel
lū filiū iabes i samaria: et iterfecit
eū: regnauitq; pro eo. **R**eliq; autē
verborum sellum et coniuratō
eius per quā tetendit insidias. nō
ne hec scripta sunt in libro sermo
nū dierū regū isrl. **T**ūc percussit
manahen thapsam. et omnes qui
erant in ea: et termios eius et ther
sa. **N**oluerant em apire ei. Et iter
fecit oēs pgnantes eius: et scidit
eas. **A**nno tricesimo nono azarie
regis iuda regnauit manahen fi
lius gaddi sup isrl decē anis i sa
maria: fecitq; qd malum erat corā
domino. non recessit a peccatis
hieroboaz filiū nabath: qd peccare
fecit israel cūctis diebus eius. **C**le
niebat phul rex assiriorū i thersa.
et dabat manahen phul mille talen
ta argēti. vt eēt ei i auxilium. et fir
maret regnū eius. **I**ndixitq; ma
nahen argētū sup isrl cūctis poten
tibus et diuitib; vt daret regi as
siriorum i thersa qui quaginta si
dos argēti p singulos. **R**euersus
q; est rex assiriorū. et nō ē moratus
in thersa. **R**eliqua aut sermonum
manahen et vniuersa q; fecit: nonne
hec scripta sunt i libro bmonum
diez regū isrl? **E**t dormiuit mana
hen cuz pribus suis. **R**egnauitq;
phaceia filius eius pro eo. **A**nno
qñq; gesimo azarie regis iude re
gnauit phaceia filius manahen sup
israel i samaria bñnio: et fecit qd
erat malū corā dñi. non recessit a
peccatis hieroboaz filiū nabath. qd

peccare fecit israel. Cōiurauit aut̄ aduersuz eūz phacee filiūs rome lie dux eius: et pcussit eum i sāmaria in turre domus regie iuxta ar gob. et iuxta ariph. et cū eo q̄nqua ginta viros & filiūs galaaditaruz. et interfecit eum: regnauitq; pro eo. Reliqua autē b̄monū phacee. et vniuersa que fecit. nōne h̄ec scripta sunt in libro b̄monuz diez regum isrl? Anno quīquagesimo se cundo azarie regis iude regnauit phacee filius romelie sup isrl in sa maria viginti annis: et fecit quod malū erat corā dño. n̄ recessit a pec catis hieroboam filii nabath qui peccare fec̄ israel. In diebus phacee regis israel. veit theglathphala sar rex assur. et cepit ahyon et abel domū maacha et ianoe et cedes et asor et galaad. et galileam et vni uersaz terrā neptalim: et erastulit eos i assirios. Cōiurauit aut̄ et tetē dit isidias osee fili⁹ helia & tra phacee filium romelie: et pcussit eum et interfecit: regnauitq; pro eo vi cesimo āno ioathan fili⁹ oz̄e. Reliqua aut̄ sermonū phacee et vni uersa q̄ fecit: nōne h̄ec scripta sūt i libro b̄monum diez regū israel? Anno sc̄o phacee filij romelie regis isrl. regnauit ioathan fili⁹ oz̄e regis iude. A ligintiquinq; anno rū erat cum regnare cepisset. et se deciz ānis regnauit i hierlez. Non men matris eius hierusa filia z doch. Fecitq; qd̄ erat placitū corā dño iuxta oia que fecerat ozias pater suus opatus ē: verūtamen excelsa n̄ abstulit. Adhuc popul⁹

imolabat et adolebat incensum i excelsis. Ipse edificauit portā do mus domini sublimissimā. Reliqua aut̄ sermonū ioathā et vniuer sa que fecit: nōne h̄ec scripta sunt i libro verborū dieruz regū iuda? In diebus illis cepit dñs mittere i iudā rasin regē syrię. et phacee filiūz romelicę. Et dormiuit ioathan cū p̄ibus suis: sepultusq; est cū eis i ciuitate dauid p̄is sui: et regnauit achaz fili⁹ eius pro eo.

C. XVI.

Año septimo

Decio phacee filij romelie regnauit achaz fili⁹ ioathan regis iude. A ligiti ānorū erat achaz cū regnare cepisset: et sedecim an nis regnauit i hierlem. Nō fecit qd̄ erat placitum i cōspectu domi dei sui. sicut dauid pater eius. sed ambulanit i via regū israel. Insu per et filium suum cōlecravit trās i valle beennon. hec ē vallis filii ennon. Thophet li ue thaphet ē i valle beennon. iuxta acel demach. locus olim amenissimus: ubi solebant sacrificare de monib;. hebraice ge bennon. i. vallis en non. vñi evangeliō gebenna dñs. q; sicut perierūt ibi qui ydo la colebant corpe et i aia. Ita peccatores qui ad isernū trāsēnt eterna dānatōne p̄iuentur.

Ipse edificauit Rab. joathan edifi cauit portaz domis dñi excelsam q̄ in ac tibus aplorū specio fa dñ. et ab bebzis porta ioathan vocatur.

Quarti Regū

C XVII.

me fac & manu regis sirię: & de ma-
nu regis israel: qui consurrexerunt
aduersum me. Et cum collegiss ar-
gentum & aurum quod inueniri potuit
in domo domini & in thesauris regius:
misit regi assiriorum munera: qui et
acquieuit voluntati eius. Ascedit
enim rex assiriorum in damascum. et
vastauit eam: & translulit habitato-
res eius cyrenen: rasiū autem interfe-
cit. Perrexitque rex achaz i' occursum
eglahphalasar regis assyriorum
in damascum. Cumque vidisset alta-
re damasci. misit rex achaz ad vias
sacerdotem exemplar eius. & simili-
tudinem iuxta omne opus eius. &
traxit quod vias sacerdos altare.
Iuxta oiamque precepit rex achaz de
damasco: ita fecit vias sacerdos
donec venire rex achaz de dama-
scu. Cumque venisset rex de damasco
vidit altare & veneratus est illud.
Ascenditque & imolauit holocausta
& sacrificium suum. & libauit libamina
& fudit sanguinem pacificorum que ob-
tulerat super altare. Porro altare
eretur quod erat coram domino translulit
de facie templi. & de loco altaris. &
de loco tēpli domini: posuitque illud ex
latere altaris ad aquilonem. Prece-
pit quoque rex achaz vias sacerdoti
dices: Sup altare maius offer ho-
locaustum matutinum & sacrificium ves-
pertinum & holocaustum regis & sa-
crificium eius: & holocaustum uni-
uersi populi terre & sacrificia eorum
& libamina eorum & omnem sanguinem
holocausti & uniuersum sanguinem
victime sup illud effundes. Altare
vero eretur paratum ad volū-

tatez mea. Fecit igitur vias sacer-
dos iuxta omnia que precepit ei
rex achaz. Tunc autem rex achaz cela-
tas bases. & luterem qui erat desup-
& mare depositus de bobus genibus que
sustentabant illud: & posuit sup pa-
uimentum stratū lapide. Musach
quoque sabbati quod edificauerat i'
templo. & ingressus regis exterius co-
nuerit in templum domini propter reges
assyriorum. Reliqua autem verborum
achaz. & omnia que fecit: non hec
scripta sunt in libro sermonum diez
regū iuda: dormiuitque achaz cum
patribus suis. & sepultus est cum eis
i' ciuitate dauid: et regnauit ezechias
filius eius pro eo

C XVII.

Hunc duodecimo achaz regis iuda
regnauit osee filius balaam in samaria
super israel nonum annis. fecitque mas-
lum coram domino: sed non sicut reges
israel qui ante eum fuerat. Contra
hunc ascendit salmanasar rex assy-
riorum. et factus est ei osee seruus:
reddebatque illi tributa. Nunc de-
prehendisset rex assiriorum osee quod re-
bellare nitens misisset nuncios ad
sua reges egypti ne prestaret tribu-
ta regi assiriorum. sicut singulis annis
solitus erat. obsedit eum: et vincens
misit in carcere. Peruagatusque est
omnem terram. & ascendens samariam
obsedit eam tribus annis. Inno autem
nono osee cepit rex assiriorum sama-
riam: & translulit israel in assyrios
posuitque eos i' baylam & laboriu-
rta fluuium gozam i' ciuitatibus me-
doꝝ. Factum est autem cum peccassent c 5

Musach sab-
bati. Ra. Est edifici-
um positum in vestibulo
templi. ubi reges quā-
do sabbato ad tēplum
ibant. elemosinā mitte-
bāt. et ita musach sab-
bati gazophilacum ē
regum sicut corbanan
sacerdotū

Musach et
egressus regis ex-
terius. Ra. Non id
conuerit in templum
domini quod in eo cultui
dei seruiret. sed ut cū tē-
plo prophanaret. stu-
dēs place regi assiriorum
magis do. ut cū illuc
veniret illud vidēs cō-
cipisceret et auferret si-
cut alia multa achaz
sibi tribuente. quo iu-
veniret gratiam illius

filii israel dño deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti: coluerūt deos alienos et ambulauerūt iuxta ritus gentium quas cōsumperat dñs i conspectu filiorū israel et regū israel q̄ similiter fecerant. Et alios irritauerūt. Et offenderūt filii israel vobis nō rectis dominū deum suū: et edificauerūt sibi exel sa in cunctis urbibus suis a turre f. i. a castro usq; ad ciuitatem custodum usq; ad ciuitatē munitā. Feceruntq; sibi statuas et lucos in omni colle sublimi. et subter omne lignū nemorosum: et adolebant ibi incensum sup aras in mōrē gentiū quas trāstulerat dñs a facie eorum. Feceruntq; verba pessima irritates dñm: et coluerūt immundicias. de quibꝫ precepit dñs eis ne facerent verbū hoc. f. monuit sic ad thymo. i. testifi Et testificatus est dñs coram deo. in israel et in iuda p̄ manus omniū prophetarū et videntiū dicens: Reuertimini a vijs vestris pessimis et custodite p̄cepta mea et ceremonias iuxta omnē legem quā p̄cepi p̄ibus vestris: et sicut misi ad vos in manu seruorum meorum prophetarū. Qui non audierunt. sed induraverunt ceruicem suā iuxta ceruicē patrum suorum qui noluerunt obedire dño deo suo. Et abiecerunt legitima eius. et pactū qđ pepigunt cū patribꝫ eorum: et testificationes quibus contestatus est eos. Secuti qđ sunt vanitates. et vana egerūt. et secuti sunt gentes quē erant p̄ circuituz eorum: sup quibꝫ p̄ceperat dominus eis. vt non facerent sicut et illē faciebant. Et dereliquerunt omnia p̄cepta dñi dei sui. Feceruntq; sibi cō-

flatiles duos vitulos et lucos: et dorauerunt yniuersam militiā celi. Servieruntq; baal: et consecrabāt ei filios suos et filias suas p̄ ignes. Et diuinatōibus inserviebant. et a virgīnis. et tradiderūt se vt faceret malum corā dño: et irritarent eum. Irratusq; est dñs vehementer israeli et abstulit eos de p̄spectu suo: et f. vel regnum iuda ut communiter dicebantur etiam beniamin et levi. remāsit nisi trib⁹ iuda tantūmodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mādata dñi dei sui. verū tamē ambulauit in erroribus israel quos operatus fuerat. Projecitq; dñs omne semen israel: et afflīxit eos. et tradidit i manu diripientiū. donec p̄iceret eos a facie sua: ex eo iam tpe quo scissus ē israel a domo dauid. et cōstituerunt sibi regez hieroboā filiū nabath. Separauit enim hieroboam israel a dño: et peccare eos fecit peccatum magnū. Et ambulauerunt filii israel i yniuersis peccatis hieroboam q̄ fecerat. non recesserunt ab eis usq; quo auferret dñs israel a facie sua: sicut locutus fuerat i manu omniū seruorum suorum prophetarū. Translatusq; est israel de terra sua in assyrios usq; in diē hanc. Adduxit aut̄ rex assyriorum viros de babilone et de cutha. et de abaiath et de emath et de sepharua im: et collocauit eos in ciuitatibus samarię p̄ filiis israel. qui possedērunt samariam: habitauerunt i urbibus eius. Tunc ibi habitare cōp̄sissent. nō timebant dñm: et imisit eis dñs leones qui interficiebant eos. Nunciatūq; est regi assyrioz; et dictum: Gentes quas trāstulisti

Adduxit autē rex assyrioz. Ra Rex assyri⁹. i. dyabolus cū suo exercitu populum ecclesiasticū ob sidendo et devastādo quotidie afficit. cū eos ppter peccata cōmissa dñ sedibꝫ proprijs cuel lens: desert in terrā alienam. unde sup flumi na babylonis illic sedimus et f.d.r.s.

Quarti Regū

Cevnaque gens sa. Raba. In libro loco legitur q̄ benoth & nergel fuerit cimitates quas construxerunt in iudea qui de babilonia transierant. Asuna quoq; opidum edificauerunt qui ad eā venerāt d̄ emath. Ne baam & tharcha ciuitates sūt quas euebri iudea cōdiderāt.

Ra. Vide mīta cōsequentia sermonis & ydoloz quibus hegentes prius seruerāt hic posse vocabula intelligi. q̄ cum dictum esset. Et vnaq; gens fabricata est deū suū: posuerūtq; eos i p̄hanis excellētis que fecerant samarię: gens et gens in urbibus suis i quibus habitabāt. Viri ei babilonii fecerūt sochoth benoth. Viri autē cuthenī fecerūt nergel. Et viri de emath fecerūt asuna. Oro euehi fecerūt nebaam & tharchan. Vi autē qui erant de sepharuaim cōburebant filios suos igni: adramelech & ana melech diū sepharuaim: & nichil minus colebant d̄nm. Fecerūt autē sibi de nouissimis sacerdotes ex celoz: & ponebāt eos i p̄hanis sublimibus. Et cum d̄nm colerēt. diū quoq; suis seruiebāt iurta consuetudinem gentiū de quib; translati fuerāt samariā. Usq; in presentē diem morē sequuntur antiquū. Nō timēt d̄nm: neq; custodiūt ceremonias eius & iudicia & legē & mandatum qd̄ p̄cepit d̄ns filius iacob quem cognōauerat israel. & p̄cusserat cū eis pactū. & mādauerat eis dices: Nolite timere deos alienos & nō adoretis eos. neq; colatis. et

& habitare fecisti in ciuitatib; ussa marie ignorant legitima dei terre et iunxit in eos d̄ns leones: & ecce interficiunt eos: eo q̄ ignorēt ritū dei terre. Precepit autē rex assyriorum dicens: Dicite illuc viuū de sa cerdotibus quos inde captiuos adduxistis. & vadat & habiter cuz eis: & doceat eos legitima di terre.

Igitur cū venisset viuis de sacerdotibus his qui captiuū ducti fuerāt de samaria. habitauit in bethel & docebat eos quō colerēt dominū. Et vnaq; gens fabricata ē deū suū: posuerūtq; eos i p̄hanis excellētis que fecerant samarię: gens et gens in urbibus suis i quibus habitabāt. Viri ei babilonii fecerūt sochoth benoth. Viri autē cuthenī fecerūt nergel. Et viri de emath fecerūt asuna. Oro euehi fecerūt

nebaam & tharchan. Vi autē qui erant de sepharuaim cōburebant filios suos igni: adramelech & ana melech diū sepharuaim: & nichil minus colebant d̄nm. Fecerūt autē sibi de nouissimis sacerdotes ex celoz: & ponebāt eos i p̄hanis sublimibus. Et cum d̄nm colerēt. diū quoq; suis seruiebāt iurta consuetudinem gentiū de quib; translati fuerāt samariā. Usq; in presentē

diem morē sequuntur antiquū. Nō timēt d̄nm: neq; custodiūt ceremonias eius & iudicia & legē & mandatum qd̄ p̄cepit d̄ns filius iacob quem cognōauerat israel. & p̄cusserat cū eis pactū. & mādauerat eis dices: Nolite timere deos alienos & nō adoretis eos. neq; colatis. et

C. XVIII.

nō immoletis eis. sed d̄nm deū verstrum qui edurit vos de terra egypti i fortitudine magna & i brachio extēto: ipsuz timete & illū adorate et ipsi imolate: Ceremonias quoq; et iudicia et legē & mandatus qd̄ scripsi vobis custodire: vt faciatis cūctis diebus. & nō timeatis deos alienos. Et pactum qd̄ p̄cussi vobis scum nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed d̄nm deum vestrum timete: et ipse eruet vos de manu omniū inimicorū vestrorū. Illic vero nō audierāt: sed iurta cōsuetudinem suā pristinā p̄petrabant.

Fuerūt igitur gentes iste timentes quidē d̄nm: sed nihilominus ydolis suis seruientes. Hā et filii eorū & nepotes sicut fecerunt parentes sui: ita faciūt vsq; i presentem diē.

C. XVIII.

Ezechias. Ap. prebedens dñs vñ fortitudo dñi. Pā redemptor nōster dñs fortis dñs potens in p̄lio: nō solū ydola gentiū contruit: & cultū idolatrie dissipavit: q̄tū vñiū dei noticiaz haberent eiusq; cōmī dignē māciparentur. quin ipsa litterā legis mosayce quā ille p̄plū legalis assidua lectōne resonabat ac p̄ magno habebat. cōtrivit ac sensu spiritualē in ea intelligere eos docuit.

Lonfregitq; serpēte. Ezechial serpēte confregit. q̄ in dño teo sperauit. nō gne serpēte. Noelesban vocauit: qd̄ interptat̄ es eoz: vt quē illi prōnumine colebant. i dīctis eius metallū enz esse nō deum agnoscērent.

hoc faciūt: sed & sequaces eorū quos filiorū & noī & nepotū intellēgimus.

dño. et non recessit a vestigiis eius
fecitq; mādata eius quē p̄ceperat
dñs moysi. Unde et erat dñs cum
eo: et in cūctis ad quē p̄cedebat sa
pienter se agebat. Rebellarunt quo
q; contra regem assyriorū: et nō ser
uiuit ei. Ip̄e p̄cussit philisteos v̄l
gazam. et omnes terminos eorum a
ture custodum v̄lq; ad civitatem
^{uel muram}
munitā. Anno q̄rto regis ezechie.
qui erat annus septimus osee filii
hela regis israel: ascendit salmana
sar rex assyriorū samariam: et oppu
gnauit eam et cepit. Nam post an
nos tres anno sexto ezechie. i. no
no anno osee regis israel capta est
samaria. Et trastulit rex assyriorū
israel i assyrios: collocavitq; eos i
bayla et in abor fluvius gozān i ci
uitatibus mediorū: q̄r nō audierūt
vocem dñi dei sui: s̄ p̄tergressi sūt
pacium eius. Qia quē p̄ceperat
moyses seruus dñi nō audierunt
neq; fecerūt. Anno quartodecimo
regis ezechie ascēdit sennacherib
rex assyriorū ad viuinas ciuita
tes iuda munitas et cepit eas. Tūc
misit ezechias rex iuda nūcios ad
regem assyriorū in lachis dicens
Peccavi. recede a me: et omne qđ
ip̄sueris mihi feram. Indixit ita
q; rex assyriorū ezechie regi iude
trecenta talenta argenti: et triginta
talēta auri. Deditq; ezechias om̄e
argentū qđ repertum fuerat in do
mo dñi et i thesauris regiis. In tē
pore illo cōfregit ezechias valvas
tēpli dñi et laminas aurī quas ip̄se
affixerat: et dedit eas regi assyriorū
Visit autem rex assyriorum thar

chan et rapsaris et rapsacem de la
chis ad ezechiam regem cū manu
valida hierusalē: Qui cū ascendis
sent venerūt hierusalē. et steterunt
iuxta aqueductū piscine superioris
quē est i via agri fullonis: vocauē
rūtq; regē. Egressus est aut̄ ad eos
^{s. pontifer}
eliachim filius helchiē p̄positus
domus. et sobna scriba et ioabe fili
us asaph acōmentarius. Dixeritq;
ad eos rapsaces: Loquim̄ ezechie
P̄ce dicit rex magnus rex assyrio
rum: Quē est ista fiducia qua nīte
ris: Foris in iusti consiliū: ut p̄
parares te ad p̄elium. In quo cō
fidis ut audeas rebellare? An spe
ras in baculo arundineo atq; con
fracto egip̄tio: sup quē si icubuerit
homo cōminutus ingredieſ manū
eius et p̄forabit eā. Sic est pharaō
rex egip̄tī omnibus qui cōfidūt in
eū. Q si dixeritis mihi. in dño deo
nostro habemus fiduciā: nōne iste
est cuius abstulit ezechias excelsa
et altaria. et p̄cepit iude et hierusalē
ante altare hoc adorabitis i hieru
salez. Nunc igitur trāsite ad dñm
meū regē assyriorū. et dabo vobis
duo milia equorū: et videte an ha
bere valeatis ascensores eorū. Et
quō potestis resistere ante vñ ſa
trapā de seruis dñi mei minimis?
An fiduciā habetis i egyp̄to pro
pter currus et equites? Nunquid
ſine voluntate domini ascendi ad
locū istum. ut demolirer eū? Dñs
dixit mihi: ascendē ad terrā hāc. et
demolire eā. Dixerūt aut̄ eliachim
fil⁹ helchiē et sobna et ioabe ra
paci. Precamur ut loq̄ris nobis

Rapsacem. Ra.
Quia hebraicē loqui
tur filium ysaḡ p̄mar. q̄ pditor fuit cū sobna
El samariten. et ideo
hebraicam lignā ſeffe
Qui quasi quādā cō
traria fortitudo imita
bas prophetas ſua ar
rogatiā. pp̄het dicit
Hec dicit dñs. Iste
dixit: h̄c dicit rex ma
gnus rex assyriorū.
Eliachim. Ra.
De hoc eliachi dixit
ysaias Vocabo ſcriū
mē Eliachim. qui fuit
pontifex post sobnam
quē tradat hebrei rap
facis cōminatioibus
pteritū. pdicisse hieru
salez. et excepta arcesi
cut et tēplo assyrios to
tā vībē cepisse. quē eii
az sobnā cū eliachim
ad rapsacē exiſte qđā
aut̄umant.
An speras i. z.
Nulla narrat hiſtoria
q̄ ezechias pharaōis
auxiliū: poſtulaue
rit.
In domio deo
Ra. Verē ē q̄ in deo
babuerūt fiduciā: s̄ falsum ē ezechiam ab
ſtulisse excelsa dei et al
taria. hoc enī nō cōtra
deum: s̄ pro deo fecit
ut deſtructo errore ve
teri inberet deū i tēplo
hierusalē adorari.
Dabo uo. duo
milia Ra. Rapsaces
ut paucitatē obſeſſoz
oſtenderet. duo milia
equorū pollicet quo: nō
ascētores ezechias nō
haberz. nō de imbecil
itate ppli venit quāl
equitandi ignari. s̄ q̄
dens p̄cepit ne rex iſrl
eq̄s et vxores ſibi mul
tiplicaret.
Dominus dixit
mihi. Ra. Ad id qđ
dixit ſi dixeritis i deo
confidimus callide re
ſpondet ſe nō ſua vo
luntate: s̄ dei veniſſe
dicentis: Ascende. et ē
argumentū. Cum mul
tas v̄bes ceperiz. et ps
hierusalē maneat in
tacta. manefūt est me
dei veniſſe voluntate.
Precamur ut
loquaris. Ra. H̄e
ſus est. Quid necesse ē
pp̄lin fallis terroribus
pmoueri. et uanā iacta
re virtutem: Loquieſ
linguam quā pp̄ls nō

Quarti Regū

Rapsacem. R.
Quia huius regni regem cū manu
Qui cū ascendit
usale et steterunt
piscine superioris
fullonis: vocave
us cū aut ad eos
lebie p̄p̄osum
triba et iobae fili
maris. Dicitur
Iozuim ezechie
agnus rex assyrio
fiducia quā nō
ti consilii; ut p̄p̄e
um. In quo cō
bellare; An spe
adīmō atq; con
quē sicut būerit
In gradī manū
Sic est pharao
us qui cōfūtāt
nūb. in dño deo
ducāt mōne iste
zechias exēla
inde et ierusalē
dotabūt i bīcru
ur trāstāt ad dñm
nūb. dabo vobū
z. id p̄dēt an ha
nōrōes cōtū. Et
tre ante vnu sa
mī mei minūm;
deus i egypto p̄o
quītē. Namquid
omini ascendit
emōlēt cū. Dñs
nde ad terrā bāc et
terrā aut iobae
obna et iobae ra
p̄t logis nobis

Rapsacem. R.
Quia huius regni regem cū manu
Qui cū ascendit
usale et steterunt
piscine superioris
fullonis: vocave
us cū aut ad eos
lebie p̄p̄osum
triba et iobae fili
maris. Dicitur
Iozuim ezechie
agnus rex assyrio
fiducia quā nō
ti consilii; ut p̄p̄e
um. In quo cō
bellare; An spe
adīmō atq; con
quē sicut būerit
In gradī manū
Sic est pharao
us qui cōfūtāt
nūb. in dño deo
ducāt mōne iste
zechias exēla
inde et ierusalē
dotabūt i bīcru
ur trāstāt ad dñm
nūb. dabo vobū
z. id p̄dēt an ha
nōrōes cōtū. Et
tre ante vnu sa
mī mei minūm;
deus i egypto p̄o
quītē. Namquid
omini ascendit
emōlēt cū. Dñs
nde ad terrā bāc et
terrā aut iobae
obna et iobae ra
p̄t logis nobis

seruis tuis syriace. siquidē intelli
gimus hanc linguam: et nō loqua
ris nobis iudaice. audiēte populo
qui est super muruz. Responditq; et
i rapsaces dices: Nunq; ad do
minū tuū et ad te misit me dominū
meus ut loquerer sermones hos:
et non ad viros q; sedēt sup muruz
vt comedēt stercore sua. et bibant
vrinam suā vobiscū? Stetit itaq; rapsaces et clamauit voce magna
iudaice. et ait: Audite verba regis
magni regis assiriorū Hec dicit rex
Non vos seducat ezechias. Non
enī poterit eruere vos de manu
mea: Neq; fiduciam vobis tribu
at sup dñm dices: eruēs liberabit
nos dñs. et nō tradēs cūitas hēc
in manū regis assiriorū. Nolite au
dire ezechiam Hec enim dicit rex
assiriorū: Facite meū qd vobis ē
utile et egredimini ad me. et come
det vnuquisq; de vinea sua. et de
ficiu sua. et bibetis aquas de cister
nis vestris: donec veniam et trans
ferā vos in terrā q; similis terre ve
stre est: in terram fructiferā et ferti
lem vini. terram panis et vinearū
terram olivarū et olei ac mellis. et
vnuetis et non moriemini. Nolite au
dire ezechiam q; vos decipit di
ces. dominus liberabit nos. Nu
Si tantū dñs presentibus vicinus facile. quā
quid liberauerunt dñj gētū terraz
romagis solam ierusalem vno deo presule vnu
suā de manu regis assiriorū: Ubi ē
cēmus. emath et arphat: Ubi est de
us sepharuaim. ana et ava: Nun
quid liberauerunt samariā de manū
mea: Qui nā illi sunt in vnuersis
dñs terrarū qui eruerunt regionē
suā de manu mea: vt possit eruere

C. - . XIX.

dñs ierusalem de manu mea?
Si ne eum ad maiores blasphemias provocaret.
Tacuit itaq; populus. et nō r̄fudit
ei quicq;. Siquidēm prēceptum
regis accepérat: vt non responde
rent ei. Cenitq; eliachim fili⁹ hel
chie p̄positus domus et sobna scri
ba. et iobae filius asaph acomme
tarijs ad ezechia scissis vestibus:
et nunc iquerūt ei verba rapsaci

C. - . XIX.

Que cum au
t̄ quia pro populi et sui peccata
dūsset ezechias. Scidit
tis esse credit q; rapsaces contra dominum ta
vestimenta sua. et opertus ē sacco.
Ingressusq; ē domus dñi. et misit
eliachim p̄ positiū domus et sobna
scribam et senes de sacerdotibus
opertos saccis ad ysaiam. p̄phetā
filium amos q; dixerūt: Hec dicit
ezechias: Dies tribulatiōis et incre
patōis et blasphemie dies iste. Ce
nerūt filij vsq; ad partuz: et vires
non habet parturiēs. Si forte au
diat dñs deus tuus vnuersa ver
ba rapsaci quē misit rex assiriorū
dñs suus vt exprobraret deum vi
uentē. et argueret verbis que au
diuit dñs deus tuus: et fac oratio
nem pro reliquijsq; regte sunt. Ce
nerunt ergo serui regis ezechie ad
ysaiam. Dixitq; eis ysaias: Hec
dicetis dño vzo: Hec dicit dñs:
Noli timere a facie sermonū quos
audisti. quibus blasphemauerūt
pueri regis assiriorū me. Ecce ego
mittā ei spiritū. et audiet nunciū.
et reuertet in terrā suā: et deiūciam
eum gladio in terra sua. Reuersus
est igitur rapsaces. et inuenit regē
assyriorum expugnantem lobnāz.

verbis nomen amerigā
nen posuit. et quidē in
hebreo ita scriptū est.
Veritatem qd in me
dio ē p̄iunctionē etiā
significat. potest ergo
ita distingui vt dicat
ane et gaua iuxta aqua
la. vel ana et gaua vt
noster inuertit interps

C. - . XIX.
Que cū audis.
Rab. Vira regis hu
militas et prudentia di
misso regio cultu et ob
volutus sacco ad tem
plum. pergit. de palat
io principes sacerdo
tum non stolis sed cili
cīs amictos mittit ad
ysaiā et dicit: Dies tri
bulationis nostrae hēc
et correctōis dei et blas
phemiz hostium. ponit
q; similitudinē partu
rientis que ad partuz
peruenit. et ge nerare n̄
possit. Dñs deus tuus
Non enī audemus di
cere dñm deū nostrum
quo irascētē tanta per
petimur. et hanc habe
mus vltōis fiduciam.
q; vīnēs deū blas
phemat a cultore ydo
lorūz mortuoꝝ. lena g
oratōz nostrā iacentē
p̄ reliquijs poli q; obli
dentur. Preuenit eos
ysaias. q; eo spū quo
futura noscebat etiam
abſentē regē audierat
Hec iquit dicite dño
vzo. dicit dñs: Noli ti
mere verba quib; non
tu: b̄ ego sum blasphematus.
Hec dicit oia
q; regi assirio faciam:
sed quia dandus sit ei
spū nō dei: sed aduer
sarū. et auditō nuncio
reuerens ad terrā suā
coruet gladio vt duo
pariter q; optabat ezechias
audiret se. ab
obſidione liberandū.
et inimicū in sua terra
esse moriturum.

Cunq; audiss;
et Ra. Volente deo
raptisces deservit obſi
dionē hierusalē. et inne
nit dñm ſuū vel capta
vel deſerita lachis op/
puigntē lobnā. Sen/
nacherib occurrēt regi
ethiopiū nūt ad eze
chiām ep̄las. vt quos
virib; nō cepit ſermōe
terrēt. Puiglē ſen/
nacherib ḥ egyptios et
obſedissi p̄lulū. iāq; et
extructio aggerib; v̄
be capiēda veniſſe tha
racham regem ethyo
p̄m in auxilium nar
rat berodotus.

Aſcendit in do
mū do. Ra. Pius
ezechias dñi terrore p
territus adorare in tē
plo nō audebat. vel li
beras ibi fundere p̄ces
nūc dicēte yſaias. ne ti
meas a facie verborū
q; audisti andacter do
minū dep̄catur.

Cirgo filia Ra.
Quia cinctis gentib;
ydola adorantib;. hec
ſola pſeruat caſtitatē
religionis vniuſ dei
et q; ne ad maiore blas
phemati p̄citaret. pſen
ti non rindit. post aben
tez mouit caput ad ro
gandum dñi. vel certe
ad teridēdā arrogā
tiā. eius certa de vltōe
Rec ipſe p; ſe ſed p; ſer
uos ſuos vt maior eēt
arrogantia dñm bla
phemauit.

Excella mōtiū
Ra. Altitudi mōtiū
7 inga libani excelle ce
dri et abietes. Vel per

Audierat enim q; recessiſſet de la
chis. Cunq; audiſſet de tharacha
rege ethiopię dicentes: Ecce egrē
sus ē ut pugnet aduersum te. et iret
p̄tra eū. misit nuncios ad ezechia
dicens: Hec dicit dñs deus iſrael:
Que deprecatus es me ſuper ſen
nacherib rege aſſyriorum audiui.
Iſte eſt ſermo q; locutus eſt do
min⁹ de eo. Sp̄ruit te et ſubſam
nauit te virgo filia sȳ. poſt tergū
tuum caput mouit filia hierusalē:
Qui exprobasti et quā blaſphemā
sti: Contra q; exaltasti vocē tuā.
et eleuasti in excelsū oculos tuos:
Contra ſanctū iſrael. Per manū
ſeruorū tuorū exprobasti dño et
dixisti: In mītitudine currū me
orum ascendi excelta montium in
hierusalē. et ſuccidi ſublimes
cedros eius. et electas abietes ei⁹
Et ingressus ſum uſq; ad termios
Altudo ſummitatis et ſoluc̄ carmelī tēplūz
et p̄ vel ego ſod̄ bibi aquam et ſicca uel
eius: et ſaltū carmelī eius ego ſuc
gio pedis mei omnes ruos agerum.
cidi. et bibi aquas alienas: et ſicca
ui uelut ſpedum meoru⁹ om̄es
aquaſ clauſas. Nunquid non au
diſti quid ab initio fecerim? Et di
ebus atiq; plasmanū illud: et nūc
aduxi. Eruntq; in ruina colluſi
compugnantū ciuitates munite:
et q; ſedent in eis humiles manu⁹.
Contremuerunt et confuſi ſunt. fa
ci sunt uelut ſenum agrī: et vires
herba tectorū que arefacta ē ante
et q; veniret ad maturitatem. Dabi
taculum tuu⁹ et egressum tuum et
introitum tuum et viam tuam ego
preſciui: et furorē tuum contra me
Inſanisti in me: et ſupbia tua aſcē
dit in aures meas. Nonam itaq;
circulum in naribus tuis et cha
mum in labijs tuis: et reducam te
in viam per quā veniſſi. Tibi autē

yſaias filius amos ad ezechia di
cens: Hec dicit dñs deus iſrael:
Que deprecatus es me ſuper ſen
nacherib rege aſſyriorum audiui.

Iſte eſt ſermo q; locutus eſt do
min⁹ de eo. Sp̄ruit te et ſubſam

nauit te virgo filia sȳ. poſt tergū
tuum caput mouit filia hierusalē:

Qui exprobasti et quā blaſphemā
sti: Contra q; exaltasti vocē tuā.
et eleuasti in excelsū oculos tuos:

Contra ſanctū iſrael. Per manū
ſeruorū tuorū exprobasti dño et
dixisti: In mītitudine currū me
orum ascendi excelta montium in
hierusalē. et ſuccidi ſublimes
cedros eius. et electas abietes ei⁹

Et ingressus ſum uſq; ad termios
Altudo ſummitatis et ſoluc̄ carmelī tēplūz
et p̄ vel ego ſod̄ bibi aquam et ſicca uel
eius: et ſaltū carmelī eius ego ſuc
gio pedis mei omnes ruos agerum.

cidi. et bibi aquas alienas: et ſicca

ui uelut ſpedum meoru⁹ om̄es
aquaſ clauſas. Nunquid non au
diſti quid ab initio fecerim? Et di

ebus atiq; plasmanū illud: et nūc
aduxi. Eruntq; in ruina colluſi
compugnantū ciuitates munite:
et q; ſedent in eis humiles manu⁹.

Contremuerunt et confuſi ſunt. fa
ci sunt uelut ſenum agrī: et vires
herba tectorū que arefacta ē ante
et q; veniret ad maturitatem. Dabi

taculum tuu⁹ et egressum tuum et
introitum tuum et viam tuam ego

preſciui: et furorē tuum contra me

Inſanisti in me: et ſupbia tua aſcē

dit in aures meas. Nonam itaq;
circulum in naribus tuis et cha

mum in labijs tuis: et reducam te

in viam per quā veniſſi. Tibi autē

metaphoram de eun
ctis gentibus accipien
dum eſt et principibus
earum. vel te bigruſa
lem que eſt libans. ce
dri et abietes potentes
et optimates.

Et ſiccaui. Rab

Vel pre multitudine
exercitus omnia flueta
ſiccaui. vt puteo ſibi
fodere compulſus ſit.

Vel omnis populus

quos aque ſignificat

ſuo vaſtatur exercitu.

Nunquid non
audiſſi. Rab. Hec

ex persona dñi contra

blasphemā aſſyri ſen

tienda ſunt. Nō igno
ras q; fecisti facta eſſe

mea volūtate. Et hec

ego ſuſa predixi et p̄ te

faciēda mōd aui. Ita

q; quod oī decreui. Ex

pletus eſt tpe. vt col

les et principes qui iter

ſe ante pugnabant: et

ciuitates munitiſſime

me cōtrabente manū

nec ſolitū ꝑbente auti

lum. eradicarent et cō

tremiferet ac perirent

et cōpareret nō oling et

vineę et fructuſis ar

borib;. ſed feno et gra

mini q; frugib; impe

climēta ſunt. berbilg

domatū que ante mar

cēſcūt q; ad maturita

tem perueniant. Itaq;

ſeffione et egressu. tuū

et introitū tuū cognō

ui an. et iſanā q; cōtra

me debachatur eras

pphetis vaticinārib; ſum

locutus. per quos

olim dictuz eſſe te no

ueram. in celum aſcen

dam. ſupra ſydera celū

ponā thronū meum et

eo ſimilis altissimo.

Itaq; furor tuus et ſu

peribia quenit in ſuſ

meas. et nequaq; te v

lra portabo: vt intelli

giasq; potuſti n̄ tuis

te potuisse viribus. ſed

meo arbitrio. Meretā

tur enim impie gentes

et inſtruſioſe arbores

vt per te quaſi p ſeu

rim et ſerram meā ſuc

ciderentur et caderent.

Itaq; ponā circum

i naribus tuis. et bla

phemātia ora cōſtrin

gaz: vt nequaq; ultra

talia loqui andeaſ. fre

nūq; mittam in labijs

tuis. quod tuā ferociā

domet. et te reducam in

aſſyrios.

Doc erit signum. Ra' Corū que pñncio q̄ hoc an no ea comedas
sponte nascant̄. sine iuxta lxx. que pr̄iſ ſeueras. Anno ſecūdo ſcdm ſyma-
chum pomis vescere. ſitie iuxta eodē q̄ de pñteritis ſegetibus ⁊ cadentib⁹ i-
terram pullulauerunt. in anno tercio fugato iā affynio ⁊ obſidione iā laxa-
ta ſeminate ⁊ metite. plātate vineas ⁊ fructū earū comedite. ſiquidē parue-
ribis bui⁹ reliquie q̄

Ezechia hoc erit signum: **X** Comede
hoc anno quod reppereris. **I**n scho
autem anno que sponte nascuntur.

Doro in tercio anno seminate et
metite plantate vineas et comedite
fructus earum. Et quodcumque re-
libuum fuerit de domo iuda mittz

radicem deorsum: et faciet fructum suū. De hierusalem quippe egredi ētur reliquie: et quod saluetur de mōte syon. zelus dñi exercitū faciet hoc. Quā ob rem hec dicit dñs de rege assyrioz: Non īgredietur urbem hanc. nec mittet in eam sagittam. nec occupabit eam clipeus: nec circūdabit eam munitio. Per viam quā venit reuertetur: et ciui-

tatem hanc nō igitur dicit dominus. **P**rotegāq; urbem hanc et
saluabo eam ppter me et ppter dauid seruum meum. factū est igitur ī
nocte illa venit angelus domini: et per-
cussit i castris assiriorum cuncta acta.

cum i calmis anyrioꝝ centu octo-
ginta quinqꝫ milia. **L**ūqꝫ diluculo
surserisset. vidit omnia corpora mor-
tuorum: rcedens abiit. **E**t reuer-
sus est sennacherib rex assyriꝝ: et
ꝫ urbe prima regni sui.
mansit i nipiue. **L**unqꝫ adoraret i-

Gactū ē igi. i no. il. Ra. Tot ab uno angelo vna nocte ceduntur
sabato vnde dicitur. **S**icut dicitur in aliis latorum. **F**amulit

Rabiq; vulneribus mors seuia discurrerit. **H**uper q; in palipo legit. **E**t mult
dñs angeluz qui pcessit omne viru robustu; et bellatorē principemq; exerci
tus regis assyrio; **R**eversusq; est cū ignominia in terrā suā. **Q**ui seruat⁹
est. vt fieret testis maiestatis illius quē paulo an cōtempserat.
Cunq; adoraret. **R**a. **Q**uasi victoriā de hostibus reportaret con
temptor veri dei i fano falsi numinis trucidat⁹ nec angelico perit gladio qđ
erat cōmune s; parricidio filior̄.

Ra. Dbarao quoq; in decē egypti seruatur plagiis ut nouissim⁹ peat
Con terrā armis. **D**icitur in armaria cōfessio p̄ oras arares

¶ Intertra armis Ararath regio in armenia capistris p quas araxes

fluit incredibilis vbertatis ad radices thauri montis · ergo et arca noe non
ad montes generaliter armenie delata est · sed ad montes thauri altissimos quae
ararath imminet campis.

Con diebus illis egro. &c. **R.** Ne eleuaretur cor ezechie post incre-
dibiles triumphos infirmitate corporis visitat' audit se esse morituru'. ut co-

templo nesrach deū suuȝ. adrame
lech ȝ sarasar filii ei? pcusserūt eū
gladio: fugerūt q̄ in terrā armenio
qui misit habitatores samarie ne terre remaneat
rum: ȝ regnauit asaraddon filii ei?
incalte
pro eo.

C. **xx.** **D**iebus il-
lis egrotauit ezechias
usq; ad mortem. et venit ad eum ysaias
ias filius amos prophetes. dixit q; ei:
Nec dicit dñs deo. præcipe domini
tue. **M**orieris enim tu et non viues.
Qui conuertit faciem suam ad parietem
et adorauit dominum dicens: **O**b
secro dñe memento quomodo ambu-
lauerim coram te in veritate et in corde
perfecto: et quod placitum est coram te feci
rim. **S**leuit itaque ezechias fletu ma-
gno. **E**t antequam egredieretur ysaias
medium ptem atrij. factus est sermo-
naret qui proulerat § Ra. ut ipse fa-
domini ad eum dicens: **R**euerterete
et dic ezechie duci populi mei **N**ec
§ Ra. Quasi cuius opera sectoris.
dicit dominus deo daniel patris tui.
§ Ra. Quid ambuleuerat coram domino in veritate et in cor-
Audiuimus orationem tuam. et vidi lacri-
mam tuam: et ecce sanavi te. **D**ie autem
tercio ascenderes teplu dñi: et addam
§ Ra. Quos non postulauerat § Ra. Cuz
diebus tuis. xv. annos. **S**ed et de
vita regni securitas promittitur
manu regis assyriorum liberabo te.

culpa ē. sibi hoīc arrogare qđ nō est. sic culpa nulla ē. si humiliū dicat qđ
bonū est. vñ cōtingit vt iusti z iniusti habeāt verba similia. z in quibz dñs
ab his offendit. in eis verbis ab illis placatur. **E**cce phariseus se iustificat
in ope. ezechias etiā in cogitatōe. vñ ille offendit. inde iste dñi placauit. cu-
ius cōfessionem pfectōis dñs nō despexit. quē mox in p̄ibz suis exaudīnit.
Verba enī singulorū de⁹ p̄esat ex corde ipsoꝝ.

Dilexit itaq; ezech. **R.** dilexit ppter promissionem dñi ad dauid
quā videbat ī sua morte peritū: qz nō dū ezechias filiū habebat. **R.** p
mortem eius manasses cum duodecim esset annorum regnare cepit ex quo
pspicū est post tertiu annū cōcessē vitē manassen esse generatuꝝ. **A.** iij esse
runt q̄uis sanctos viros morte terreni propt ignoratōeꝝ sūie dei. quā sedē

habituri sunt post mortem. simus sati. q̄stio solvitur. ac necessitatibus vincula atq̄ causarum. q̄ nequaq̄ dies mortis singulis p̄finita sit; sed voluntate dei & dignitatis mortalib⁹ causis vel vivat aliquis vel moriatur. Dixerunt cum & statuta mortis necessitas differatur. & post mortem resuscitatos plurimos legerimus.

Afferte massam &c. Ra. Verbi sim ut aiunt hebrei vclus sonat n̄ vulnus. hoc infligitur; illud sponte nascit. Nam aquila symachus & theo

doci⁹. aroc interpretati sunt. qd̄ morib⁹ regi⁹ intelligunt. cui contraria putantur vel sumpta i cibo v̄ apposita corpori quæcunq̄ sunt dulcia. Dei ergo potestis mōstratur. dñi p̄ res noxi as sanitas restitutur. Alij sim apostema sup̄spicunt. qn̄ tumes corpus cocto & putrefacte pure p̄pletur. Et iuxta artē medicoꝝ omis sanies sicciorib⁹ ficas atq̄ contusis i cutis sup̄ficie p̄nocatur.

Uis ut ascēdat. Ra. Natur signū vt sol decē gradib⁹ reueratur. Gradus aut̄ sy machus intellexit in līneis horologij. in quo ita erant extituti gradus arte mechanica. v̄ p̄ singulos vmbra descendens horarū spa cia termiñat. Erat hora duciā decima qn̄ h̄c pphā regi loquebat. V̄l ergo inq̄ vt ascē dat vmbra decē lineis pcedē sole sup̄ terrā per boreales plagas v̄sq̄ ad orientē qd̄ sub t̄ terrā quotidiana pluie tudine sui cursus erat facturus. An vt reuer

tatur vmbra totidem gradibus conversa retrosum facie solis. ipso q̄ per antraitem plagam ad orientem regresso. Qd̄ rex maluit; quia maioris poterat eē miraculi. si sol contrarium suo mori cursum ageret. q̄ si consueto pcessu incēdē tametsi sup̄ terras elatus ad orientem qn̄ secundi diei mane nulla interueniente nocte facturus aduolaret. Nam qui in insula tyle que est ultra britanniam vel in scilicet finib⁹ degant. omni estate dieb⁹ aliquot vident manifeste quonodo sol ab occidente ad orientē humilis redeat. Qnq̄ aut̄ hi qui interiora austri incolunt vidēt solēm per meridianas plagas ad orientem ab occasu redire. Qd̄ signum & p̄ntis tps & futuri typ⁹ erat. vt qd̄ sol reuertetur ad exordium suum & ezechie vita ad detractos annos rediret. nobisq̄ in hebdomade vñctib⁹ p̄ resur. et cōtemnē christi vite spacia protelent.

Ra. Quidam decē gradus lineaz ad misteriū xp̄i trāsserunt & vmbras figurārū in descensionē xp̄i interpretant. p̄ quos iterū sol instic̄e xp̄s p̄ resurrectionē ascēdit. Prim⁹ grad⁹ descensionis de celo in angelo fuit. quia magni p̄silij nūca erat. Secundus grad⁹ descensionis de angelo in patri archis fuit; qz in oībus (vt ait aplus) ipse opa⁹ est. Tercius in legis datione quia in lege ipse ē locutus. Quartus in ihesu naue. vt p̄lm̄ in terram p̄missionis induceret. Quint⁹ in indicib⁹. q̄ eundē p̄lm̄ p̄ eos ip̄e regebat. Sextus in regib⁹ indeorū. qz in eis ipse regnabat. Septim⁹ in p̄p̄b̄s. qz p̄ eos annunciat. Octauis in p̄tificib⁹. qz ipse sumus sacerdos ē patris. Nonus ē hoīe. Decimus in passione. p̄ hos decē grad⁹ q̄li per vmbram legis p̄silij xp̄s descendit. ac rursus post resurrectiōē suā sol instic̄e xp̄s per eosde gradus sursum in celū ascēdit. & oīem illam vmbra legis veritatis rād̄is illustravit.

In illo tēpo. mi. Ra. Supra legi⁹ p̄ sennacherib rex assyrioz cepit ciuitates iuda. & misit hi. rūsalē p̄tē exercitus. & cōsis p̄ angelū centū octoḡtaquīq̄ milib⁹ ip̄e fugit in nūmen. Quo imperfecto regnauit asaraddon si

suis ei⁹ pro eo. Egrotauit ezechias & recepit prophete nūcio sospitati. So le reuerso ad ortum pene duplex dies est factus. Nūc legim⁹ q̄ t̄p̄ illo i. eodez āno quo h̄c gesta sūt misit merodach baladan libros & munera ad ezechiam. non asaraddon de cui⁹ morte vel vita scripture conticuit. Ex quo p̄spicū est aliud fuisse tūc regnum assyrioz. alind babilonioꝝ. Deniq̄ sa maria. i. decē trib⁹ cepere assyrioz. iudā postea cōpe. e chaldei quorum rex nabuchodonosor. Audierat merodach petitione ezechie ad ortum solem cōversum. quem chaldei adorāt. dūq̄ regi morali obsequiū dñi suū p̄buisse cognouisset. il lū adorandū p̄ boīe crediderunt.

Ra. Tradunt hebrei egrotasse ezechiam qm̄ prop̄ inauditi viatoriam & assyri regis interitum nō cecinerūt laudes dñi. q̄s cecinuit moyses pharaone sub merlo. & deborra iter feco sisara. & zanna genito samuele. rursus post corporis sanitatem & signi magnitudinem afferri occasionē superbie quaz vt dei cultor vitare debuerat. nec monstrare alienigenis diuitias quas deo tribuē possederat. Et q̄ iuxta leges tropologij discim⁹. non mittē das margaritas ante porcos. Qui ei fidelis est spū abscondit nego cia. Quare nō p̄hibuit dñs ezechiam p̄ prop̄ta ne ostenderet domus dñi alienigenis. i. vt nota fieret que erantī corde ei⁹. i. occulte elatio mentis q̄ corā dñi peccauit ad noticiā bonum per factū p̄

ui operis perducretur.

Ra. Hypothē quoq̄ post magnas virtutes decrescent q̄ celari in cōsiderib⁹ v̄tūbus nolūt. q̄ dñs lūas nō malignor spiritū iactātē acq̄escunt. quasi hostiū quo dñi p̄gregatū amittit hostib⁹ pandūt. Vñ. tradidit ī captiuitate dñi utrē eoz. Nam lūa paul⁹ testimonij p̄sc̄eūtē memorat. q̄ fanoe alie ni oris nō appetit. Occultāda sunt ḡḡ agim⁹. ne hoc ī bñi vīte itinere ī caute portātes latrocinātū spūm̄ ī curione p̄dam⁹.

Ra. Faret de q̄ verebat offēsam. q̄ ostenderit eis cūcta q̄ haberet ī p̄tate sua. inter q̄ p̄cipua erat cōpli impeller.

Cleratus est. Ra. Verba diez de ezechia aiunt in delegatōe principum babilonis q̄ missi fuerāt ad eū vt interrogaret de portēto. reliquit eū deis vi tēptaret & noīa fieret oīa q̄ erat ī corde ei⁹. Idcirco aut̄ tēptatōni relicta est. q̄ post tantā victoriā & solis regressū & p̄gratulatōē regni potētissimi cor illi elenatū ē. Deniq̄ in eodē volumē scribit de ezechia. Egrotauit ezechias v̄s ad mortē. & oravit ad dñm & exaudiuit eū. & dedit ei signū. b̄ nō iuxta bñficia retribuit. q̄ exaltatū est cor ei⁹. & facta ē p̄tra eū ira & cōtra iudā & hierusalē. Et itē humiliat⁹ est postea eo q̄ exaltatum est cor eius tam ipse q̄s habitatores bierusalem & idcirco nō venit ira dei sup̄ eos in dieb⁹ ezechie. Letatus est ergo in aduentu legatorum & datōe munētū. & p̄gratulatōe sanitatis sūc̄. ostenditq̄ eis domum aromatū &c. Nō fuit x̄bū (qd̄ apud hebreos pro re frequenter accipitur) qd̄ nō ostenderit eis in domo sua & in omni potestate sua. Vñ dei ira iustissima. qm̄ non solū thesauros suos atq̄ palatiū sed & cōpli ostendit. qd̄ certe fuit potestatis ei⁹ de cui⁹ valnis atrij laminas an̄ iūtulerat.

Pomū aromatū. Ra. Quidā sepulcra regū opinant q̄ aromatib⁹ plena erant: q̄i corpora regū antiquis vnguentis cōdiebant. Alij magis celā aromatum in tēplo dñi fuisse intelligent. vbi recōdebat̄ odouifere sp̄es ex q̄bus siebat̄ ihesuama qd̄ in tēplo dñi offerebat̄.

De terra longin
qua. **R.** Quali di
cat. **Q**uanto terra lo
gior vii venerunt: tan
io ego gloriosior: pp
ter que venerunt.
Ad me. Debuerat
dicere ad glorifican
dū deū pro signi ma
gnitudine.

Srab. cū supercilie le
ad te: **L**ui ait ezechias: **D**e fra lō
gendum **S**rab. que in orbe po
ginqua venerunt ad me debabi
tentissima ē.
Ac ille respōdit: **Q**uid vide
rūt i domo tua? **A**it ezechias. **N**ia
quęcūq; sunt i domo mea vide
rūt: nibil ē qd n mōstrauerim eis
i thesauris meis. **D**ixit itaq; ysai
as ezechiq;: **A**udi sermonē dñi: **E**c
ce dies veniēt. ⁊ auferent̄ oīa que
sunt i domo tua. ⁊ quę p̄diderūt
patres tui usq; i diē hāc i babilo
nē. **N**on remanebit quicq; ait do
minus. **H**z ⁊ d̄ filijs tuis q̄ egre
dientur a te quos generabis tollē
tur ⁊ erūt eunuchi i palatio regis
babilois. **D**ixit ezechias ad ysai
am. **B**on⁹ ē bmo dñi quē locutus
ē. **S**it tñ pax ⁊ xitas in diebus
meis. **R**eliq; aut̄ bmonū ezechiq; ⁊
om̄is fortitudo eius ⁊ quo fecerit
piscinā ⁊ aqueductū. ⁊ introduxit
aquas i ciuitatē. **N**ōne hēc scrip
ta sunt i libro sermonū diep̄ regū
iuda: **D**ormiuitq; ezechias cū pa
tribus suis: et regnauit manasses
filius simeoni.

**Dormiuitq; eze
thias.** In palipo-
di q; sepultus est eze
thias sup sepulcrā re-
gō. q; ei⁹ sepulcrū est
excelsius fabricatum
cū pietatis qua colu-
it deum.

C. XXI.

Decim an
norū erat manasses cuſ
regnare cepisset . ⁊ qui quagitaq; n
q; annis regnauit i hierlēm. No
viē matris eius aphsiba. **F**ecitq;
malū i cōspectu dñi iuxta ydola
gentium. quas deleuit dñs a facie
filiorum isrl. **C**onuersusq; ē. ⁊ edi
ficauit excelsa q dissipauerat eze
chias p̄ ei⁹. ⁊ ererit aras baal: et
fecit lucoſ sicut fecerat achab rer
israel: ⁊ adorauit omnē militiā ce
li et coluit eā. **E**xtruxitq; aras i do

mo dñi. & qua dixit dñs: i hie[r]lez
ponā nomē meum. & extruxit alta-
ria vniuersē militiē celi in duobus
atrijs dom⁹ domini. **E**t traduxit
filiū suū per ignē: et ariolatus est
& obseruabat auguria: & fecit phi-
tones. et aruspices multiplicauit
vt faceret malū coraz dño & irrita-
ret eū. **D**osuit quoq; ydolū luci:
quē fecerat i templo dñi: sup quo
locutus ē dñs ad dauid & ad salo-
monem filium eius. **I**n tēplo hoc
& i hierusalem quā elegi de cūctis
tribubus israel: pōnā nomē meū
in sempiternum. & vltra nō faciaz
qmoueri pedē isrl̄ de terra quam
dedi patribus eorū. si tñ custodie-
rint ope oia que p̄ceperi eis & vni-
uersam legem quaz mandauit eis
seruus meus moyses. **I**lli vero n̄
audierunt: sed seducti sunt a ma-
nasse. vt facerent malū sup gētes
quas cōtrivit dominus a facie fi-
liorū isrl̄. **L**ocut⁹ ē dom⁹ i ma-
nu suorū suorū prophetarū dicēs
Quia fecit manasses rex iuda ab
omiatōes istas pessimas sup oia
que fecerit ammorrei ante eum. et
peccare fecit etiam iudā in imūdi-
cijs suis. propterea hēc dicit do-
min⁹ de⁹ isrl̄. **E**cce ego iducā ma-
la sup hie[r]lez & iudaz: vt quicūq;
audierit tinniāt abē aures eius.
Et extēdā sup hie[r]lem funiculuz
samarię & pondus domus achab
& delebo hierusalem sicut deleri
solent tabule. **D**elēs vertam & du-
caz crebrius stilū super faciē eius
Dismittā & reliquias hereditatis
mee. & tradā eas i manu inimicoꝝ

te regit penitentiā val-
de. et exaudita ē ora-
tio eius. reduxitq; eis
in regnum suū. et cogno-
uit manasses q; dñs
ipse est deus. ergo p;
missa scelera nullus
de dei misericordia
desperet. sed magis
q; penitentiā spem re-
nie habeat.

eius: eruntq; in vastitatem et in rapina cunctis aduersariis suis. eo q; fecerint malum coram me. et pseuerauerint irritantes me ex die qua egressi sunt pres eoz d; egipio usq; ad diem hanc. Insuper et sanguines inoxiu fudit manasses multum nimis. donec implereb; hieriez usq; ad os: absq; peccatis suis quib; peccare fecit iudicium ut faceret malum coram dno. Reliqua autem sermonum manasse. et vniuersa que fecit: et peccatum ei. qd peccauit: nonne hec scripta sunt in libro sermoni diez regū iuda? Dormiuit q; manasses cum patribus suis. et se pultus est in orto domus sue in orto ozā: et regnauit amon filius eius pro eo. Cui in diez regū erat amon cum regnare cepisset. et duobus annis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius messallemeth filia arus de ietheba. Fecitq; malum in spe eti domini sicut fecerat manasses pater eius. et ambulauit in orienti via quam ambulauerat pater eius. Seruuitq; immundicijs quibus seruierat pater eius: et adorauit eas. et dereliquit dominum deum primorum sui. et non ambulauit in via domini. Et considerauit ei isidias serui sui: et interfecit regem in domo sua. Percussit autem populus terre omnes qui conseruauerat contra regem amon: et consti-
tutus interpretatur cuius est sacrificium domino tuerunt sibi regem iosiam filium eius vel salus domini. vel fortitudo domini pro eo. Reliqua autem sermonum amon que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermoni dierum regum iuda. Sepelieruntq; eum in sepulcro suo in orto ozā: et regnauit iosias.

Iosiam. Raba.
Iosias omne spurciā
et idolorū emenda
uit et se in dei cultu stre
nue exercuit. sicut de
illo ante longe predic
tum est per prophetam.

filius eius pro eo:

C. XXII.

O Lto anorum
erat iosias cui regnare
cepisset: et triginta uno anno regna
uit in hierusalē. Nomen matris
eius ydida filia phadaiā de hebreis
sebat. Fecitq; quod placitum erat co
ram dno. et ambulauit per omnes vi
as dauid p̄is sui: non declinauit
ad dexterā siue ad sinistrā. Anno
autem octauodecimo regis iosi: mihi
sit rex saphat filium alia filii mei
sullā scribā tēpli dñi dices ei. Pla
de ad helchiam sacerdotē magnum
ut confletur pecunia q illata ē in tē
plū dñi. quā collegērūt ianitores
templi a populo. deturq; fabris
per p̄positos domus dñi. q et dis
tribuant eā his q operātū i tēplō
dñi ad instaurāda sartatecta tēpli
domini. tignarijs videlicet et cem
tarījs: et his qui interrupta com
ponunt. ut emantur ligna et lape
des d lapidicinis ad instaurandū
tēplū domini. Verūtāmē nō sup
putetur eis argētū qd accipiūt: s
in potestate habeat et in fide. Dicit
autem helchias pontifex ad saphan
scribam. Librū legis repperi i do
mo dñi. Deditq; helchias volumen
saphan scribz qui et legit illud. Cle
nit quoq; saphan scriba ad reges
et renunciauit ei qd preceperat. et
ait. Cōflauerit huius pecuniam q
reperta est in domo domini et de
derunt ut distribueretur fabris
ac p̄fectis operū tēpli dñi. Narrā
vitq; saphan scriba regi dices. Li
brū dedit mihi helchias sacerdos

Quarti Regū

In secunda. In paralipom legitur de ezechia q̄ edificauit omne murum qui fuerat dissipatus et fornicatus alterū mūrū. vñ sophonias vñlulatus a secunda. Prophetissa ergo habitauit i secunda. i. in secundi mūri parte.

Quem cum legisset saphan coram rege: et audisset rex abba libri legis dñi. scidit vestimenta sua. et p̄cepit helchie sacerdoti. et haibam filio saphan. et achobor filio micha. et saphan scribe. et asaiē seruo regis dicens: **I**te et cōsulite dñm super me et sup poplo et super omni iuda de verbis voluminis istius qđ inueniūt ē. **M**agna enī ira domini succensa est contra nos: qz non audiunt patres nostri verba libri hui⁹ ut faceret omne qđ scriptum est nobis. **T**erunt itaq̄ helchias sacerdos et haibam et achobor et saphan et asaiā ad oldā. propheten uxorez selum filij thecue filij aras custodis vestium. que habitabat in hierusalem in secunda. **L**ocutiq̄ sunt ad eā **E**t illa respondit eis. **H**ec dicit dominus deus israel: Dicte viro qui misit vos ad me. **H**ec dicit dñs: Ecce ego adducam mala sup locū. hūc. et super habitatores eius oia verba legis que legit rex iuda: qz dereliquerūt me. et sacrificauerunt diis alienis irritatcs me in cūctis opibus manū suarum. **E**t succendetur indignatio mea in loco hoc. et nō extinguetur. **R**egi aut iuda q̄ misit vos vt consulteretis dñm. sic dicetis: **H**ec dicit dñs de⁹ israel: Pro eo q̄ audisti verba volumis et p̄territum est cor tuu⁹. et humilia tus coraz dño audit⁹ sermonib⁹ contra locum istum et habitatores eius: q̄ videlicet fierent in stupore et in maledictū. et scidisti vestimenta tua. et fleuisti coraz me. et ego audiui ait dominus: Idecirco colligam

te ad patres tuos. et colligeris ad sepulchrū tuū in pace: vt non videant oculi tui omnia mala q̄ uero ducturus sum sup locū istum.

C. - . XXIII.

Erenunciaue

Rūt regi qđ dixerat. Qui misit: et cōgregati sunt ad eum omnes senes iuda et hierusalē. Ascenditq̄ rex templū domini. et omnes viri iuda vniuersiq̄ qui habitabat in hierusalē cum eo. sacerdotes et prophetē et omnis populus a paruo usq; ad magnū. Legitq̄ cūctis abundantibus oia verba libri fēderis qui inuentus est i domo dñi. **H**ec titq̄ rex sup gradū. et sedus p̄cussit coram dñ: vt ambularēt post dominum et custodirent p̄cepta eius et testimonia et ceremonias i omni corde et i tota anima: et suscitaret verba fēderis huius q̄ scripta erāt in libro illo. Acquieuitq̄ populus pacto. **E**t p̄cepit rex helchie pontifici et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus. vt p̄iūcerent de templo dñi omnia vasa que facta fuerāt baal et i luco et vniuersē militiē celi. et cōbussit ea foris hierusalē in qualle cedron: et tulit puluerē eoz in bethel. **E**t deleuit aruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificiū i excelsis per ciuitates iuda et in circuū hierusalē. et eos qui adolebant incensum baal et soli et lunę et duodecim signis et omni militiē celi. **E**t efferrari fecit luceum de domo domini foras hierusalē in qualle cedron: et cōbussit eum ibi et rededit in puluerem: et

Contaminauit
Ra. Josias propheset vñ
ossa mortuorum ibi sicut
in sequentibus locis se
cisse legitur. vel alia q̄
libet immunda disper
gens. quatinus ab omni
natō poti⁹ q̄d delecta
tioni aptus omnibus q̄
aspiraret locus appa
rebet.

Dicitur latitudo. In conuale filii ennon. Ra. Vallis ennon est iuxta murum hierosolimam contra orientem in qua nemus pulcherrimum siloe fontibus irrigatur. Thophet sine tophet erat locus iuxta agrum abheldemac ad austrum syon. In tophet quia locuserat amenissimus unde hodie ortorum probet delicias. solebat sacrificare demonibus. Vallis ennon dicitur hebraice gehennou. vñ dñs ihesus gehennam cognominavit. qz sic in conuale ennon qz ydolis seruerunt in ea perierunt ita peccatores ex peccatis damnabuntur. Unde in hieremias non vocabit locus iste amplius tophet. sed vallis occisionis. et dissipabo consilium inde et hierum in loco isto. et subuertam eos gladio. Ysaias topeth infernum appellat. dicens: preparata est ab henri topeth profunda et dilatata. pulcre ait dilatata. qz topeth dicitur latitudo.

Abstulit quoq; equos. Ra. Judge superstitionib; gentium se mancipauerat. que inter cetera solent pingere vel facere simulacrum solis ut puerum imberbum. qz nullū p sclā seniū incidit: quotidie nono ortu natus. **C**ui curv? et equos tribuunt. qz curru igneo et equis igneis helyas raptus est ad celum. qd inter alia in pariete depictum vident. et vicinia nominis decipiuntur: helios ei grece sole dicitur.

Excelsa. Raba.
Dicit scriptura loca i
collib⁹ posita fronden
tibus. i quib⁹ demoni
bus imolabāt. vñ dño
locorum amēnitate il⁹
lecti cōtra interdictū.

proiecit super sepulcra vulgi. De-
struxit quoq; ediculas effeminato-
rum quæ erant in domo dñi; p qui
bus mulieres terebant quasi do-
munculas luci. **E**greguitq; oës
sacerdotes de ciuitatibus iuda: et
contaminauit excelsa vbi sacrificia-
bat sacerdotes: de gabaa vsc; ber-
sabee. **E**t destruxit aras portaruz
in introitu hostij ioseph principis ci-
uitatis: qd erat ad sinistrâ portâ ci-
uitatis. **V**eritatem nō ascendebat
sacerdotes ex celoꝝ ad altare dñi
in hierusalem: sed tm̄ comedebant
azima in medio fratrez suoꝝ. **C**on-
ficiolas.
taminauit quoq; tophet qd est in
conualle filij ennon: vt nemo cōse-
craret filium suum aut filiam p ignez mo-
loch. **A**bstulit quoq; i quos quos
sitos cū cattu.
dederat reges iudee soli in introitu
templi dñi. iuxta exedram natha-
melech eunuchi: q erat i pharuriz
Turrus aut solis cōbussit igni. Al-
taria quoq; q erant sup tecia cena-
culi achaz. quæ fecerat reges iuda
et altaria q fecerat manasses i duo
bus atrijs tēpli dñi destruxit rex:
et eucurrit inde et dispersit cinerem
eoꝝ in torrentem cedron. **E**xcelsa
quoq; quæ erat i hierlm ad dextrâ
partem mōtis offensionis quæ edi-
ficauerat salomon rex isrl astaroth
ydolo sydoniorū. et chamos offen-
sioni moab. et melchom abomina-
tioni filioꝝ am mō polluit rex. et cō-
trivit statuas. et succidit lucos: re-
pleuitq; loca eoꝝ ossibus mortuo-
rum. **I**n sup et altare qd erat in be-
thel. et excelsū qd fecerat hieroboā
filius nabath qui peccare fecit isrl

z altare illud excelsū dstruxit atq
cōbusſit z cōminuit in puluerē: suc
cenditq etiā lucum. **E**t conuersus
iosias vidit ibi sepulera quē erant
in monte: misitq z tulit ossa de se-
pulcris. z cōbusſit ea super altare:
z polluit illud iuxta verbuꝝ domi
qꝫ locutus est vir dī qui p̄dixerat
verba hęc. **E**t ait: **Q**uis est titulus
ille quē video? **R**esponderūtq ei
cives yrbis illius: **S**epulcrum
est hom̄lis dei qui venit de iuda
z p̄dixit verba hęc quē fecisti sup
altare bethel. **E**t ait: **D**imitte cum
nemo cōmoueat ossa eius. **E**t inta-
cia manserunt ossa illius cū ossib
p̄phetę qui venerat dī samaria. **I**n
super z omnia fana excelsorū quē
erant i civitatibus samarię quē se-
cerant reges israel ad irritandum
dñm abstulit iosias: z fecit eis sūm
omnia opa quē fecerat i bethel. **E**t
occidit yniuersos sacerdotes excel-
sorum qui erant ibi sup altaria: et
cōbusſit ossa hūana sup ea. **R**euer-
susq est hierusaleꝝ. z p̄cepit omni
populo dicens: facite phase dño
deo vestro sūm quod scriptū est i li-
bro federis huius. **N**ec enī faciū
est phase tale a diebus iudicū
iudicaverunt israel z omniū dierū
regum israel z regum iuda: sicut i
octauodecimo anno regis iosię sa-
ctum ē phase istud dño in hierusa-
lem. **S**ed z phitoncs z ariolos et
figuras ydoloz z imundicias ab
ominacionesq quē fuerunt i terra
iuda et iherusalē abstulit iosias vt
statueret verba legis q̄ scripta sūt i
libro quē iuenit helchias sacerdos

relicto altari qd erat i
templo: illuc oblaturi
confluebant. viii. sept.
i hoc libro dicit de re
gibus minus pfectis.
verutamen excessa no
bstulit. ¶

Que edificare
rat sa. Ra. Hic ostē
ditur q̄ salomō de ad
missō ydolatriq̄ scelē
re nunq̄ perfecte p̄ni
trit. si enī vere penitū
isset: statēḡisset āte oīa
ut ydola q̄ edificare
rat de ciuitate tollerē
tur. ⁊ non in scandalū
stultoꝝ. q̄ ipse cū esset
sapientissim⁹ erronea
fecerat: q̄si sapiēt̄ fa
cta relinqueret.

Et chamos. **R.**
Alibi legit. qđ edificq
uit salomon fanū th̄
mos in monte q̄ est cō
tra hierlm: sed nō ē cō
trarū. qđ mons iste in
tanta erat vrbis vici
nia vt ad ipsam p̄me
re. ipsā quoqđ sordib
q̄ in eo cōgerebant cō
taminare videre.

Diffensioni mo-
ab. Ra. Idola dic-
tur offendit qz vñ illis
offendit de^o. vel offe-
sione et mina suis affe-
runt cultoribus.

Tulit ossa de se.
et com. Josias ossa
mortuorum cremari sup
altare iussit. q; pfana
fuerunt eoz sacrificia et
per errorē ydolatrię nō
solū pecora demonib⁹
offerebant. s; z scipios
in potestate demonū
tradiderunt. qui iusto
dei iudicio simul cū al
tari qđ ydolis fabrica
uerāt d̄. dissipandi erāt.
Mystice qui dyaboli
seruitio mancipati vi
tam sacrilegā epaliter
finiunt; eternis crucia
tibus consument. deo
retribuēte fin merita.
Facite phasē

Lfacite phale
domio. Ra. Alleg.
Iosias typū tenet lat
uatoris qui salus & for
titudo dñi dī. Unde
dñs fortis dñs potens
in h̄lio & alibi. Ipse cū
salem faciet p̄līm suū
a. p. e. Ipse quidē ze'ō
dei mūdat terrā iude
& h̄ierusalem ab imundi
cijs & abominationib⁹
Vnzelus domus tuę
comedit me. Et item:
Suius ventilabrum i
manu sua & purgabit

Quarti Regū

arcam suam. et alibi. et purgabit filios leui. Celebrat ergo iostas noster verum phase in tecimoctauo anno regni lui: qm in octaua etate generali resurrectione perpetrata: scos suos. cu pfectio bonorum operis perducit ad beatitudinis denarii. cieclis prius omnibus scandalis de regno ei? Vnde ecce dies veniet successa: et erunt omnes facientes in pietate: sicut pulca et inflamabit eos dies veniens. et orientur vobis timentibus sol iusticie. Non fuit tale phase. Quia ab lati figuris in die iudicii transibunt sancti de morte ad vitam. sic et in conspectu conditoris sui gaudebunt: quod videbitur deus deo Ison.

Ra. De iostas eius ydolis de terra pribonibus ariolis et oibz inmundicibus. dñi phase celebraisse legitur. moraliter docet ut primus purgem tera cordis a vicis ut seruire possimus do. Hic gratia dño celebrans pascha non vitioz in fermento malicie et nequit. sed in azimis sinceritatis et veritatis.

In mageddo. Ra. Iostas vulneratus est in capo mageddo. unde et statim mortuus est. Luxitque enim ipsi multum. hieremias maxime. Tunc enim de ira lamentasse. Non sedet sola cinctas. De hoc planctu dicitur et est planctus visus sicut planctus adremo. quod nomen est regis qui tunc regnabat in charamis in cuius auxiliu iostas venerat aduersus nechao regem egypti.

Ra. Interfectio iostae pharaonis nechao facta in mageddo. significat pfectum antiq' hostis aduersus predicatorum. quos per iniudicium nec tradere molitur. et auferre te terra ecclesie conatur. quatinus facilius totam plebem dissipare possit. pharaon: dissipans nechao perdidit mageddo de temptatione. Dernissus quippe dyabolus consurgere aduersus sanctos: hic totis viribus certat. qui nus septando gregem domini percutiens dissipet. eosque primum auferat: quoniam solatio adiuti contra hostem dimicare debuerant.

Joachaz. Ra. Alio nomine selli dicit. sed quod puerissimum fuit. quo peregrinavit. nam nechao vinxit eum eo quod populus contra suam voluntatem constituerat eum regem. Et item: Quis vendebat in belchias sacerdos

in templo dñi. Similis illi non fuit ante eum rex qui reverenter ad dominum toto corde suo. et in tota aia sua. et in universalis virtute sua iuxta omnem legem moysi. neque post eum surrexit similis illi. Clerutamen non est auersus dñs ab ira furoris sui magni: quo iratus est furor eius contra iudam. propter irritatores quibus prouocauerat eum manasses. Dixit itaque dñs: Eciam iudam auferam a facie mea sicut abstuli isrl. et pisci am ciuitatem hanc quam elegi hierusalem: et domum de qua dixi erit nomen meum ibi. Reliqua autem verborum iostae et universalis que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum iuda: In diebus eius ascendit pharaon nechao rex egypti contra regem assyriorum ad flumen eufraten. et abiit iostas rex in occursum eius: et occisus est in mageddo cum vidisset eum. Et portauerunt eum servi sui mortuum de mageddo et pulerunt in iherusalem: et sepelirent in sepulcro suo. Tuncque populus terre joachaz filium iostae. et vixerunt eum: et constituerunt eum regem pro patre suo. Uliginti triu anno erat joachaz cum regnare ceperisset: et tribus mensibus regnauit in iherusalem. Nomen matris eius zebida filia phadaia et rum. Et fecit malum coram domino iuxta omnia quae fecerant patres eius.

C. XXIII.

patres eius. Tuncque eus pharaon et multitudo. rebala multitudine interpretatur. nechao in rebala que est in terra emath: ne regnaret in iherusalem. sive pecunia multa et tributum. Et iposuit multam terrae centum talentis argenti: et talento auri. Regemque substituit pharaon nechao heliach in filium iostae. per iostam patrem eius: vertique nomine eius ioachim. Porro ioachaz tulit et duxit in egyptum. Argentum autem et aurum dedit ioachim pharaoni cum indixisset terre per singulos: ut conferretur iuxta preceptum pharaonis. Et unquamque secundum vires suas exegit. tam argenteum que aurum de populo terre. ut daret pharaoni nechao. Uliginti quoque annos erat ioachim cum regnare ceperisset. et undecim annis regnauit in iherusalem. Nomen matris eius zebida filia phadaia et rum. Et fecit malum coram domino iuxta omnia quae fecerant patres eius.

C. XXIV.

Diebus eius ascendet nabuchodonosor rex babylonis. et factus est ei iacobim. acum seruus tribus annis. et rursus rebellauit contra eum. Immisitque eius latrunculos chaldeorum. et latrunculos syrius. latrunculos monachos. et latrunculos filiorum amon. et immisit eos in iudam ut disperderet eam iuxta verbuz domini quod locutus erat per seruos suos prophetas

tem constituerat eum regem. et duxit illum in egyptum.

Joachaz. Ra. Tentus significat malos doctores quos populus terre. feliciter teneat cupiditatem tediati colementes vicis suis platos eligunt quos pharaon in rebala vinit. cum dyabolus per multitudinem adulato rum enemans recipit corda platorum. sive in spiritualis egypti vintos catenis peccato rum tenebrosam mergebantur.

Argentum autem et aurum. Ra. Malignus pensum servitque lui in populo carnali expedit. ut tam sensu quam eloquio eius per omnia parati sint obsequio. Joachim precepto regis censu exigit. quia dyabolus per sibi detinos magros ab uno quoque exigit secundum vires suas peccati censum soluere. sive in nequit prelatis quotidie per patrat perditionem subiectis.

Et factus est ei iacobim seruus tri-an.

Ra. Cum semel quis cui libet se manciparit vicio: non vni sive multis dominis obnoxius erit. Vnde iacum quez pharaon ante censum sibi solvere coegerit. nunc rex babylonis sibi tribus annis seruus compellit. Nabuchodonosor id est qui pharaon. scilicet princeps confusionis. et rector tenebrarum barum. Ergo cum antiquis hostiis aliquem sibi censum pecati soluere persuadet: mor totu in dominis suis redigere. et plenius seruitum expendere ad monet. Ergo tribus annis regi babylonis seruum esse est persuasione delectatione censu antiquo hosti subditum fore. et totum vicissim redditum quasi liber ab eo possideri. Sed aliqui tales per misericordiam admonti rebellant contra nequam spiritum. Unde subditur rursus rebellauit contra eum. Nec sufficit rebellare. si non perseverauerit in certamine. Qui enim a dyaboli potestate se exire desiderat: necesse est ut fortiter contra eum dimicet. et adiutorium a deo imploret.

Ex rursus rebel. Ra. Hunc refert iosephus a nabuchodonosore interfectum et ante muros iherusalem pectum. insepultum. de quo predictum sacerdotem sive sepulturam a suis sepelietur.

Regnauit q̄ iō
achim. Ra. Nomen
ioachi aliter scribitur
in designatōne patris
qui et eliachi, aliter cā
filii significatur: qui
et iēchonias.

Conversus. Be.
Hierusalem. et terra israel.
id est ecclesia. Babilo-
nijs-chaldei-philestīē
ciuitas dyaboli. i. om-
nis malignorum sive
boīm seu angelorum
militia. Seruitq̄ is-
rael philestīē chal-
deis. cura fideles noīe
tenus in ecclesia consi-
stentes ceterum ab im-
mundis del spiritibus
yel hōminibus decep-
ti. culibet peccato mē-
tis colia submittunt.
P̄ducit autem nabu-
thodonosor reges hie-
rusalem. et vniuersos
principes fortis exerci-
tus decem milia in ca-
puitate: cum et magi-
stros et eos qui iniuncti
bili animo dño seruire
ac tealoguz fideliter
videbantur cōseruare
subito illechz. si sen ad
uersitatis labaci.
meioribus facinoribus
polluantur: aut certe i-
beresum incidenti. Ima-
ma quibz cōtra dyabo-
lum repugnat: s̄ litera-
tatem a deo nobis do-
natam defendim⁹. s̄ sit
eloquia script⁹ aruz:
in quibz i ipsius dñi et
sanctor⁹ exemplis quo
ordine bella viciorum
supare tenebant: h̄ce
clarissim⁹. in
armis philistīē filioe
israel priuant: cuj⁹ i
gni spiritus animo s̄
delium a meditatione
sacrē lectōis. ne v̄t. et
exercitum resistendi
fiduciam sumant: vel
aliis forte qui legere
nesciunt ad resistendū
vici⁹ exhortando aut
corripiendo accendat.
Collunt fabros armō-
rum cuj⁹ eos qui sacra
eloquia normant: in tm̄
sceleribus obviant: vt
dicere bona que didi-
cerāt p̄ nos erubescat.
Transferunt oēm arti-
ficem et inclusorez ī ba-
byloniā de hierusalez
cuj⁹ eos qui multisaria
v̄runt opatione pluribus p̄derant et ciuitatē dei cōtra corruptores tēpta-
tionum munire solebant: a proposito deflectunt: atq̄ ingenii qd̄ proutioni
sancte ecclesiē impendere debuerant: ad voluntatē potius regis viciorum

Factum est autem per verbuz dñi
contra iudam. vt afferret eūz corā
se: propter peccata manasse et vni-
uersa que fecit. et propter sanguini-
m innoxium quem effudit. et un-
pluit hierusalem cruore innocen-
tium: et ob hanc rem noluit deus
propiciari. **R**eliqua autem sermo-
nuz ioachim et vniuersa que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro ser-
monum dierum regū iuda. Et dor-
miuit ioachim cum patribus suis
^{t s̄ quē matibz vocat iēchoniam.}
Et regnauit ioachim fili⁹ ei⁹ p̄ eo.
Et ultra non addidit rex egypti ut
egredetur de terra sua. Tulerat
enī rex babylonis a rūo egypti us
qz qd̄ lūuiuz eufraten omnia que
fuerat regis egypti. **D**ecem et octo
^{t vel in.}
annorum erat ioachim cum regna-
^{t nō amplius q̄ erat ipius.}
re cepisset: et tribus mensibus re-
gnauit in hierusalem. **N**omen ma-
tris eius noescha filia helmarian
de hierusalem. **E**t fecit malum co-
ram domino: iuxta omnia que fe-
cerat pater ei⁹. **I**n tēpore illo ascē-
derunt servi nabuchodonosor re-
gis babylonis in hierusalem: et cir-
cumdata est vrbs munitōibus.
Clenitqz nabuchodonosor rex ba-
ylonis ad ciuitatem cuj⁹ seruis su-
is: vt oppugnarēt eam. **E**gressus
qz est ioachim rex iuda ad regē ba-
ylonis ipse et mater eius et serui
eius et principes eius et eunuchi
eius. et suscepit eum rex babylonis
āno octauo regni sui. **E**t p̄culit in-
de omnes thesauros domus dñi

et thesauros domus regie: et con-
cidit vniuersa vasa aurea que fece-
rat salomon rex israel ī templo dñi
iuxta verbum domini. et transiulit
omnem hierusalē et vniuersos pri-
cipes et om̄es fortis exercitus de-
cem milia in captiuitatem et om̄e
artificem et inclusorem: nihilqz re-
lictū est exceptis pauperibus ppli-
terre. Trāstulit quoqz ioachi ī ba-
bilone: et m̄f ez regis et uxores regis
et eunuchos regis et indices terre du-
xit in captiuitatem de hierusalem ī
babylonem. et omnes viros robu-
tos septem milia et artifices et inclu-
sores mille. omnes viros fortis et
bellatores: duritqz eos rex baby-
lonis captivos in babylonem. Et
^{t s̄ rei mathiam. qui fil⁹ tuus iōie frater io-}
constituit mathathia patruū eius
achim.
pro eo: imposuitqz nomen ei sedē-
chiam. Clicesimum et primum an-
num etatis habebat sedēchias cū
regnare cepisset. et vndecim annis
regnauit in hierusalez. **N**omē ma-
tris eius erat amithal: filia hiere-
mīe de lobna. **E**t fecit malum corā
domino: iuxta omnia que fecerat
ioachim. **I**rascebatur enim domi-
nus contra hierusalez et contra iu-
dam: donec proiicret eos a facie
sua. **R**ecessitqz sedēchias a rege ba-
ylonis.

C. XXV.
Factum est autē
āno nono regni ei⁹ mēse
decimo. decima die mēsis venit na-
buchodonosor rex babylonis ipse

missam antiquis hostis cū suo exercitu obsidione circūdet. et munitōe ero-
ris ac viciōnē cōstructa claudat vallādo ciuitatē. sicut famē ī ciuitate p̄ua-
leat famē vr̄qz verbi dei cum nō expeditur panis doctrina populo terre.

dispensare cōpellunt.
Q̄ si inclusores nō ho-
stiorum sive murorum
sed aurī gemmarumqz
itelligimus: ad eundē
exposito finē respicit.
Dicutum quippe est de
sapientia. q̄ aurum et
maleficio gemmarū
ei nō valeat cōparari;
atq̄ ideo inclusores ho-
rum doctores dicimus
qui q̄dū recte vivunt
et docent in ornatū
sancte ciuitatis indu-
striam sive artis impen-
dunt. Atq̄ forte errane-
rint: quid n̄i a rege
chaldeorū captiū ba-
biloniā transferunt.
sic talentum verbi celi-
tus acceptum in terra
defodit. i. sc̄a spiri-
tualis ad peccatoz ope-
ra cōvertitur.

Artificem et in-
ciusorem. Rx. 28
supra poplo israel phi-
listīm regnates fuisse
narratur: cum dicitur
faber ferrarius nō inue-
niebatur in omni terra
israel. Cauerant enim
philistīm ne forte face-
rent hebrei gladiū aut
lanceam ad repugnan-
dum: ita nunc chaldei
satagunt: vt nullus in
ea remaneat artifex et
inclusor qui diruta vr-
bis mēnia componere
possit vel resartire.

Sedēchias. Ma-
li sunt rectores qui mu-
nere et dono diuīo ab-
utuntur: et falso sibi no-
men iusticie usurpat.
Mathathia vel ma-
thania enim interpre-
tatur man⁹ sine donū
sedēchias iustus domi-
vndecim annis regna-
nit: q̄ trāsgresso: legis
fuit que significat de-
nario numero. Nonē
narint qui minus bas-
het denario imperfe-
ctionez legis significat
sicut vndenarius trās-
gressione. Recte ergo
nabuchodonosor ī no-
no āno regni sedēchies
obsedit ciuitatem men-
se decimo et decia die
mensis. quia mali pa-
stores cū tealogi mā-
data que sciētia tenēt:
opere et doctrina perfī-
cere negligunt: necesse
est vt plebem sibi com-
missam antiquis hostis cū suo exercitu obsidione circūdet. et munitōe ero-
ris ac viciōnē cōstructa claudat vallādo ciuitatē. sicut famē ī ciuitate p̄ua-
leat famē vr̄qz verbi dei cum nō expeditur panis doctrina populo terre.

Quarti Regū

Et interrupta est eccl. Ra. Interrupta quidē p temptationes variis demoni custodia populoꝝ hi qui debuerant armis ciuitatē defendere noꝝ ignorantiaꝝ et peccatorꝝ vallati fugiunt. quia mercenariusꝝ qui non est pastor videt lupum venientem. et dimittit oves et fugit. et lupus rapit et dispergit oves p viam portę que est inter duplicitam murum ad oriz. apit inertia doctoꝝ q̄ inter duplicitam murum duorū testamentoꝝ cōstitutum; non belligerare s̄ efficiere querit. et in deliciaꝝ magi diffinire (q̄d extra significat) p̄ scuto fidei hostibus obſtare fugit sedechias. q̄ demonibꝫ p̄ plū cirundantibus rector. fugit non ad montes de quibus montes in circuitu in eins; sed ad campestrā. i. ad telectatōem luxurie. Unde arta ē via q̄ ducit ad vitam. lata que ducit ad mortem. Apprehendit cū i planicie hieſcho. et belatores disp̄i sunt et reliquerunt eum. Cū enī virtutes hominē deseunt. q̄ cum defendere debuerant in planicie hieſcho capi. i. i. tēfēctione carnalis sensus. Hieſcho enī interpetatur luna. et significat defectum carnis. Unū qui de hierusalem descendebat in hieſcho incidit in latrones. Filios sedechias occidit coram eo; et oculos eius effodit. Per hieſchōn p̄ yatolū est possessor int̄mē cōfusionis. qui p̄ mis filios ante itenit oculos patris trucidat. quia sepe sic bona opera interficit. vt hec se amittere ip̄e qui capiēt ē anim⁹ dolens cernat. Ra genuit plerumq̄ anim⁹. et tamē carnis tēlectationibꝫ vicitus. bona q̄ genuit amans p̄dit. ea q̄ patit. dama nō tamē virtutis brachium cōtra regem hieſchōn leuat. Sed dum vidēs nequitē perpetratōne patiūt ad hoc q̄nq̄ peccati v̄lū p̄duatur. ut ipso quoq̄ rationis lumine p̄nitetur. quia dyabolus bona prius opera subducit. et post intelligentię lumen tollit. q̄ recte sedechias in rebłata patitur. Rebłata quippe multa hic interpretatur. q̄ quandoq̄ ei lumen rationis clauditur. q̄ prauo v̄lū et iniquitatis sue multitudine granatur.

Dense quinto. Ra. Longuit tēporis ordo cum ratione vindictę. Dense quinto vastata est ciuitas q̄ne pentatecum legis seruare tēspexit. et septima die mensis quia sabbati requiem nō custodit. et contraria p̄ce-

C. ~ XXV.

ptis tēi egit. fruſtra ſibi blandiēs te ſecuritate. p̄ sanctoꝝ locoꝝ habitatoꝝ. Venerabat nabuzardan. Ra. Qui interpretatur ventilabruꝝ. ſue p̄ p̄p̄tia alieni iudicij. i. ſt̄i dei iudicio ſup̄ peccatores. princeps v̄tioꝝ exercitus regis babylonis in hierusalē intelligibileꝝ. et ſuccedit domū dñi; cum dyabolo qui et rex confusio nis. et princeps omnium iniquoꝝ eli. tam mali gnoꝝ ſpirituꝝ q̄ etiā impioꝝ hominum. ple tem inuadit fidelium; et domū regis et domos hierusalem. i. rectores et eos qui videbant in visione pacis manere. inflammatos cupiditate ſubuerit. omniq̄ domū cōbussit igni. cā vniſcuinſq̄ conſciāz p̄ flamam illiciā amo rīs perturbavit. Et mu rof hierusalē i. circuitu deſtruxit. cū intentoꝝ orationis et virtutis ſu dia q̄ contra ſe valere nouit in desperantibꝫ diſſoluit. ne p̄ ſpēm ve nīz ad dñi ſucurrat auxilia. et correptionis vītē apprehendat mu nitiona. p̄ plūq̄ i captiuitate dicens de pauperibꝫ terre reliquit vi nitores et agricolas. q̄ eis qui viles verbo et exemplo elle poterant. p̄ uicia captiuans ſtulit et eberibus cōmen dat agriculturā. quatinus nō vīnū gr̄e. ſpūlis et ſiumētū ſang dōctrinę i vīncis et agris p̄ploꝝ fructificet. l̄i ſpi ne magis et tribuli vīciorum excreſcant.

Columnas. Ra. Et bases intelligimus doctores. q̄ ſonoritate p̄dicatōis et fidei firmate debuerūt alios ſiſtentare. Mare enī ſu baptismi lauacri. vel cōpunctōem lacrimarū. hec quidē oīa chaldei ſpūales p̄ inertiam ma gistroꝝ de domo dñi auferre nuntiūt et cōſtrīgere.

Ollas quoq̄. Ra. Quia diuera officia in ecclasiasticis ordinibꝫ te dei ſeruio anferentes in ſuū vīsu ſequiſſimū verterunt.

Thuribula et phialas. Cū oratoꝝ qua diuinitas placari potuit. et p̄culū ſerbi quo lassi refocillari debuerāt impediendo ſubuertint. Que aurea au rea. et que argentea argentea. Quia tam ſenſum p̄ciosū q̄ eloquij venustatem hoſtis nequā de domo dñi auferre molitur. et ſecum in conſuſionem dñi dicens.

Tulit quoq̄. Ra. Non ſolum populares. ſed et fortes et principes in ecclēſia dyabolus decipere. et peccatores captiuare ſatagit. Unde i. iob de

ipso. Escè eius electe sunt. Tūlit saraiam q̄ interpretat̄ vinctus. sa cerdotem primū. cū pri mum ecclesie ordinem q̄ in episcopis est. amo re voluptatis terren ḡ vicioꝝ catena cōstrin git. Similiꝝ sophoniā qui interpretat̄ abscon ditus. sacerdotē secun dum: cum scđi ordinis viros. i. p̄lbiteros (qui talentū verbi in terra fodiētes absconderat) ī suū dominū subigit Et tres ianitores q̄ ho stium fidei aperire te bnerant. ⁊ tenentes clā nem scientię. nec ip̄i in troierūt. nec alios ītro ire pmiserunt. Funn chus significat fatuas ḥgines. quę vasa oleo vacua ī manibus tene bant: cōtinētes se a coi tu co:pali. nec tñ oleū gratię ⁊ misericordię ī pectorē suo habere ro lebant. qui frustra sup bellatores cōstituunt̄ cum arrogantiāz non p̄caueant. Quinqꝝ vi ros qui steterant corā rege. i. illos qui quinqꝝ sensibus corporis volu ptati seruītes. regi vi ciorū semp assistebāt. **S**ophar. Rab. Interpretat̄ dissipans vel dimidēs. significās eos qui rudes ī ecclēsia quos ad militiam xp̄i ntrire debuerant pra uis exemplis dissipan tes a cētu fideliū p̄ er rorem sequestrat̄. ⁊ sex viros e vulgo. i. stu llos operatores. qui merito e vulgo qr̄ diuina cōsilia discere ⁊ factis implere neglexerant. **S**o. et sex viros **R**a. Hos omnes na buzardan duxit ad re gem babilouis. ⁊ inter

sacerdotem primū . et sacerdotem secundum et tres ianitores . et de ciuitate eunuchuz vnu qui erat prefectus super bellatores viros . et quinqz viros de his qui steterant coram rege . quos repere rit in ciuitate . et sophar principem exercitus qui probabat tyrones δ populo terre . et sex viros e vulgo q̄ inuenienti fuerant in ciuitate . **Quos** tollens nabuzardan princeps militum duxit ad regem babilonis ī reblatha : percussitqz eos rex babilonis et interfecit eos in reblatha ī terra emath . **Et** translatus est iuda de terra sua . **D**opulo autem q̄ relictus erat in terra iuda quem dimiserat nabuchodonosor rex babilonis prefecit godoliam filiu aichan filij saphan . **Q**uod cum audissent omnes duces militum ipsi et viri qui erant cum eis . videlicet q̄ constituisset rex babilonis godolia . venerunt ad godoliaz in maspha his mael filius nathanie . et iohannan filius zaree . et saraia filius thanameth netophatites . et iēconias filius māchati : ipsi et socij eorum . **J**urauit qz godolias ipsis et socijs eoruž dicens : **N**olite timere servire chaldeis . **M**anete in terra et seruite regi

babilonis: et bene erit vobis. **f**a-
ctum ē aut in mense septimo. venit
bismael filius nathaniē filij elisa-
ma de semine regio ⁊ decez viri cū
eo: percusseruntq godoliam qui ⁊
mortuus est: sed et iudeos et chal-
deos qui erāt cum eo in maspha.
Consurgēsq oīs populus a paruo
vlsq ad magnū et prīncipes militū
venerunt in egyptū: timētes chal-
deos. **F**actū ē vero in anno tricesi
moseptimo trāsmigratōnis ioachi
regis iude. mēse duodecimo vicesi
ma et septima die mensis. subleua
uit euilmerodach rex babiloīs an-
no quo regnare ceperat caput ioa-
chin regis iuda de carcere. ⁊ locut⁹
est ei benigne. **E**t posuit thronum
eius super thronū regū qui erāt cū
eo in babilone: et mutauit vēstes
eius quas habuerat in carcere. et
comedebat panē semper in conse-
ctu eius cūctis diebus vīte suę: an-
nonaz quoq cōstituit ei sine inter-
missione. que ⁊ dabatur ei a rege p
singlos dies oīb⁹ diebus vīte suę.

Secundus liber malachim. i.
regum quartus finit.